

EGEMENLERİN YALANLARINA KARŞI
GÖZLERİMİZİ GERÇEKLERE AÇALIM!

350 yıllık büyük ve zengin bir deneyime sahip burjuvazinin politikacıların hır-sını, manyaklığını, basiretsizliğini kontrol edemeyeceğini düşünmek derin bir saflık değilse eğer büyük bir aldatmacadır.

özgür gelecek için
Yeni Demokrasi

7 AĞUSTOS - 21 AĞUSTOS 2024 • SAYI: 167 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

gazetesi

karanlığa karşı halkın meşalesini YAKALIM

MEŞA AZADİ 7

KORKULARI HALAYLAR VE
MARŞLAR DEĞİL, ONA ANLAM
KATAN DİRENİŞ KÜLTÜRÜDÜR!

Kürtlerin ulusal bütünlüğü kapsamında var olan ve ortaklaşmış, kabul görmüş toplumsal kültürünün inkârı faşizmin egemenlik saldırıları kapsamında sürgit devam ederken buna karşı direnişin de ortaya çıkardığı siyasal bir kültür de cisimleşmiştir. Boyun eğmeme, teslim olmama, direnme ve özgürlüğünü kazanma mücadelesi...

DÜNYA 10

İSRAİL KIRMIZI ÇİZGİLERİ
AŞA AŞA İLERLİYOR

Öldürülen "fiilen savaşın içinde olmayan" müzakereci bir liderdi sadece. İran'da öldürülmesinin bu ülke devletinin acziyetini ortaya sermesi dışında direnişin dinamizmini büyük bir zarar verdiği dahi ikna edici değildir. Hamas'ın diplomatik simgelerinin öldürülmesi, Hamas'ın askeri gücünün zayıflamasının aksine uzlaşmacı kanadının zayıflamasına yol açar.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU

Tarımda Yarı Feodal İlişkilerin Temel Dayanağı: Küçük Üretim-I

Partizan'dan Dersim'de köy çalışmaları

Partizan, Dersim'in köylerinde çalışmalar gerçekleştirerek halkı faşizmin saldırılarına ve doğa talanına karşı mücadeleye çağırdı.

Yapılan çalışmalarda özellikle Dersim doğasına dönük gelecek saldırılara karşı örgütlü durmak gerektiği vurgulandı. Bu çalışmalarda Dersim'in doğasına, kültürüne, devrimci değerlerine yönelik saldırılar, savaşın ve devletin halk üzerindeki baskılarının yanı sıra ekonomik krizin teşhiri yapıldı. Tüm saldırılara, yok saymaya ve imha politikalarına karşı Dersim'in direnişçi, mücadeleci kimliğinin korunarak örgütlü mücadele yürütülmesinin önemine vurgular yapıldı. Kitle çalışmaları boyunca yapılan sohbetlerde halk; devrimci mücadelenin gerilemesinin baskıların, doğaya saldırıların ve yozlaşmanın önünü açtığını belirterek sorunların ancak devrimci mücadelenin gelişmesiyle ve büyütülmesiyle aşılabileceğini belirtti.

Dersim'in Hozat, Pertek, Nazımiye, Pülümür ve Mazgirt ilçeleri ile Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı köylerde çalışmalar yürütüldü. Çalışmalarda Dersim

coğrafyasından özellikle Avrupa'ya göçün halen sürdüğü ve üretim yapan köylüler açısından da ekonomik krizin derinleştiği görüldü.

Pertek ve Karakoçan'a bağlı köylerde

üretim yapan köylüler tarafından ekonomik krizin derinleştiği ve köylülerin üretimden kopmak üzere olduğu ifade edildi. Tarımsal üretimde kullanılan

ürünlere gelen zamlarla birlikte artık zarar ettiğini ifade eden köylüler tarlalarını ekemeyecek hale geldiklerini belirttiler.

Özellikle İliç'te yaşanan maden katli-

amının ardından Dersim'deki maden projeleri daha fazla gündeme gelmeye başladı. Ovacık'ta siyanür kullanarak altın aranmak istenmesi, Pülümür'de, Çemişgezek'te onlarca altın madeni, Hozat'ta taş ocakları ve güneş enerji santralleri Dersim coğrafyasının büyük bir bölümünü yok edecek. Yapılan çalışmalarda bu talan planlarına karşı köylülerin bir arada durması, ortak mücadele hattının büyütülmesi gerektiği üzerine sohbetler edildi.

Partizan tarafından örgütlenen köy çalışmalarında da 22. Munzur Kültür ve Doğa Festivaline de katılım çağrısı yapıldı. Festivale dair yapılan eleştirilerin festivale katılarak festivalin öznesi olarak değiştirileceği ve devrimci öze kavuşturulacağı vurgulandı.

Yürütülen köy çalışmalarında Proletarya Partisi saflarında ölümsüzleşen halk savaşçıların ve tutsak Partizanların da aileleri ziyaret edildi.

22. Munzur Kültür ve Doğa Festivali gerçekleştirildi

Dersim'de köy boşaltmalara karşı geriye dönüşleri örgütlemek, baraj projelerine dur demek amacıyla örgütlenen Munzur Kültür ve

22. Munzur Kültür ve Doğa Festivali'nin etkinlikleri 4. günün ardından sona erdi.

Doğa Festivali bu sene de çeşitli etkinliklerle 4 gün boyunca Dersim Merkez, Hozat ve Ovacık ilçelerinde gerçekleştirildi. Festivalde çevre ve doğa talanının yanı sıra kayyım gaspı da konu edildi.

Bu yıl "Doğamızın ve İrademizin Gaspına İzin Veremeyeceğiz" şiarıyla düzenlenen

Festival boyunca ilçelerde ve Sanat Sokağı'nda düzenlenen panellerde güncel siyasal durum, gençlik, çevre konularında sunumlar yapıldı.

Seyit Rıza Meydanı'nda Umut Yayımcılık'ın da aralarında olduğu yayınevleri kitap stantları açıldı.

Festivalin ilk gününde itibaren yoğun ilginin olduğu konser etkinliklerinde halk sanatçısı Pinar Aydınlar, Grup Munzur, Suavi ve Hasan Ali gibi sanatçılar ezgilerini seslendirdi.

GRUP İSYAN ATEŞİ VE GRUP YORUM ALERJİSİ

Grup İsyan Ateşi ve Grup Yorum programlarında yer almamasına rağmen polis kendi "yasağını" ilan etti. Tertip komitesine grupların yasaklandığını söyleyen polis, hiçbir şekilde sahneye çıkarılmayacağını bildirdi.

Geçtiğimiz 2 yılda da festivalde Grup İsyan Ateşi ve Grup Yorum yasaklanmış, İsyan Ateşi üyeleri Dersim girişlerinde durdurulmuş ya da şehir merkezinde gözaltına alınarak il dışına çıkarılmıştı.

Enflasyon verileri açıklandı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve bağımsız akademisyenlerin ve ekonomistlerin kurduğu Enflasyon Araştırma Grubu'nun (ENAG) temmuz ayı enflasyon verilerini paylaştı.

ENAG ve TÜİK'in paylaştığı veriler arasında resmen uçurum var. Açlık sınırı

18 bin TL'yi, yoksulluk sınırı ise 60 bin TL'yi geçmiş durumda. Halk, enflasyonu hayatının her anında yakıcı bir biçimde hissederken TÜİK açıkladığı rakamlarla halka resmen yalan söylüyor.

ENAG'ın hesaplamalarına göre, temmuzda Tüketici Fiyat Endeksi (aylık enf-

lasyon) yüzde 5,91 arttı. Yıllık enflasyon ise yüzde 100,88 olarak hesaplandı.

TÜİK, temmuz ayı tüketici fiyat endeksi (TÜFE) verilerini açıkladı. Buna göre;

temmuz ayında enflasyon bir önceki aya göre aylık yüzde 3,23 oranında artış gösterirken yıllık enflasyon yüzde 61,78 oldu.

POLİTİK GÜNDEM

EGEMENLERİN YALANLARINA KARŞI GÖZLERİMİZİ GERÇEKLERE AÇALIM!

İran'da, İsrail Siyonizm'inin gerçekleştirdiği suikast tüm dünyada, zaten beklenen savaş için bir işaret oldu sanki! Birçok "siyaset bilimci" ve burjuva yorumcu Hamas, Hizbullah, İran, İsrail ve hatta ABD liderlerinin hırsına, pervasızlığına, basiretsizliğine dikkat çekerek "dünya savaşı" olasılığını siyasi nedenlerle açıklama çabasına girişti. Tıpkı Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini Rus emperyalizminin çıkarlarıyla açıklamak yerine Putin'in engellenemez hırsıyla, zorbalığıyla ya da ABD yönetiminin Rusya'yı kuşatma politikası ile açıklamaları gibi. Oysa tüm bunların temelinde dünya ekonomisinin önlenemez çöküşünün bulunduğunu görmek gerekirdi. Kapitalist ekonomi, emperyalizmin bu ilerlemiş aşamasında bir kez daha ciddi bir çöküş sorunu ile karşı karşıya. En genel açıklamayla ifade edebiliriz ki mevcut ekonominin üretim düzeyi sermayenin yeniden değerlendirilmesine yetecek kadar güçlü değil, "aşırı üretim krizi" olarak tarif edilen bu durumda kâr oranı ciddi derecede yetersizdir. Piyasalardaki para miktarı ve bu devasa miktara dayanan borçlanma seviyesi kâr oranındaki gerileme nedeniyle üretim tarafından karşılanamamaktadır. Uyaralım ki bu bir "üretimsizlik sorunu" değildir, üretimin "değersiz"leşmesi sorunudur. Kapitalist ekonomik düzende üretim kâr odaklıdır, kâr yoksa üretim gereksizleşir, anlamsızlaşır. Halihazırda devam eden krizin temelinde "kâr" sancısının bulunduğunu asla unutmamak gerekir. Diğer bütün tartışmalar, gelişmeler, olaylar bunun devamıdır. Politikacıların hırsı, manyaklığı, basiretsizliği buna dahil...

Halklara yoğun bir şekilde propaganda edildiği gibi burjuva devlet mekanizması sistemin devamlılığı için kendi içinde her tür önlemi almış olmakla ünlüdür. 350 yıllık büyük ve zengin bir deneyime sahip burjuvazinin politikacıların hırsını, manyaklığını, basiretsizliğini kontrol edemeyeceğini düşünmek derin bir saflık değilse eğer büyük bir aldatmacadır. İran'a yönelik İsrail kışkırtıcılığından çok daha önemli bir sorun varken; ABD ekonomisi durgunluğa resmen girmişken, Avrupa ekonomisi gelecek için hiçbir güven veremezken, özellikle İngiltere'de ve Almanya'da "refaha alışkın" halkın umutsuzluğu

ve gelecek kaygısı iç kargaşalara yol açacak denli derinleşmişken "savaş riski"ni Netanyahu'nun Filistin halkına bitmek bilmez öfkesi, kini ile açıklamak ahmaklık ötesidir.

Bugün dünyanın birçok bölgesinde ciddi savaş risklerinin bulunduğundan hiçbir kuşku yok. Bu yerlerde devletler bir süredir savaş için hazırlık yapmaktalar. Silah ticaretinin olmadık derecede artması, savaş riskine dair açıklamaların en uç boyutlarda ifade edilmiş olması bu hazırlıkların sonuçlarıdır. Peki bu durumda biz dikkatimizi bu savaş riskine mi vermeliyiz? Savaş olasılığı tartışmalarına biz nasıl yaklaşmalıyız?

Gündemimizi belirlerken, yapacaklarımıza ve yapabileceklerimize dair tartışırken bu sorun belirleyici olmalıdır.

Savaş riskinin bir gerçeklik olduğunu kabul etmekle birlikte bu riskin kaynağı hakkında net olmak gerekir. Riski halkın kapısına kadar getiren ve halklara "savaş hazır olmaları" için çağrılar yapanlar kapitalist emperyalist sistemin sahipleri, sözcüleri ve uşaklarıdır. Mevcut dünya düzeni içinde konumlanmış, rol almış herkes bu riskin yaratıcısı veya besleyicisidir. Komünistlerin savaş olasılığına karşı ilk tespitleri yaşadıkları ülkedeki egemenleri bu olasılıktan sorumlu tutmalarıdır. Kuşkusuz birileri daha çok birileri daha az sorumluluk taşır. Örneğin ABD ile İran eşit derecede sorumlu olmadıkları gibi Kanada ile Çin de farklı derecelerde bu olasılığın sorumlusudurlar. Ne var ki bu farklı dereceler bunların düzen içinde işgal ettikleri yer ile ilgilidir. Bu ülke halkları için yönetimleri asıl sorumlu olarak görülmeli ve mücadelenin yönü önemli derecede onlara yönelmelidir. Daha baştan egemenler için savaşılmayacağı ilan edilmelidir. Bir işgal olmadıkça başka bir devlete, başka bir ülkeye karşı hiçbir savaş halkın savaşı değildir. Sömürü sisteminin devamı, yeniden ayağa kalkması için verilecek savaşlarda halklar piyondan ibarettir. Her büyük savaştan sonra halkların, yeniden krizler yaşamak zorunda kalacak sömürü düzenlerinin çarklarına atılmaları bunu açıklar.

İran'ın Haniye'nin kendi ülkesinde öldürülmesinden sonra İsrail'i cezalandırmak istemesine hak vermek bu noktada irdelenmeye değerdir. Şu soruyu sorarak irdelemeye başlamalıyız: İran rejimi

halk için bir rejim midir? Bu rejimden ABD emperyalizmi başta olmak üzere tüm dünya emperyalistleri sonuç olarak memnunlar mıdır? Bu rejim tüm gericiliğine ve çağdışı normlarına, halkının çıkarlarıyla tam zıt özellikler taşımasına karşın nasıl ayakta kalabilmektedir? Yanıtımız bu rejimin dünya devletleri, egemenleri tarafından aslında desteklendiğini içeriyorsa Haniye'nin kendi ülkesinde öldürülmesiyle sonuçlanan saldırıdan ötürü rejimin "öfkeli" olması bir aldatmaca olarak değerlendirilmelidir. Kendi halkına kan kusturan bir devletin kendini "zaafı" gösteren bir saldırıdan ötürü öfkelenmesine hak verilmesi bu hakkı veren neyi önemseydiğini gösterir. "İran İsrail karşısında haklıdır"; ama kendi halkı karşısında bin kez, milyon kez haksızdır. Devletler arasındaki haklı haksız tartışmalarına bu seviyede bir katılım, egemenler arasındaki sömürü-talan düzeninden kimin birinci derecede yararlanacağı dalaşında "destekçi" olmaktan öte bir gerçekliği yoktur. Bu gerçeklikle aramıza koyduğumuz mesafe halkın devrimci çıkarları açısından, proletaryanın çıkarları açısından baktığımızı gösterir. Bu mesafe alabildiğine uzundur. Bunun egemenler arasındaki dalaşlardan halkın çıkarları bakımından yararlanmamak anlamına gelmemesi gerekir. Temel sorun tüm sorunlara özel olarak proletaryanın, genel olarak halkın çıkarları açısından bakabilmektir.

Türk devleti Tayyip Erdoğan özgülünde anti Siyonist bir çizgi izlemiş görünmektedir. Oysa gerçeklik bu görüntünün tersidir. Cumhurbaşkanı Erdoğan "içerideki" bir konuşmasında İsrail'e girebileceklerini ifade etmekle ne derecede kendini bilmez olduğunu bir kez daha kanıtlamış oldu. Bu konuşmasına, verilen onca tepkiye rağmen bir içerik kazandırmaması, bırakalım tepkilere yanıt vermeyi aynı konuşmayı tekrarlayamaması bile onun göstermelik, manipülatif üslubunu bir kez daha ele verdi. TC'nin ABD-İngiltere uşağı, Siyonizm dostu bir ülke olduğu gerçeği Arap halklarının yabancı olduğu bir gerçeklik değildir. "Güçlü" ama göstermelik İslami söylemleriyle AKP bu konuda da ciddi bir yanıltma politikası izlemiş olsa da genel olarak Arap halklarının bu gerçekliğin farkında olduğu kesindir. TC'nin Orta Doğu politikaları halkların aleyhine politikalardır. Kürt ulusuna, ezilen ulusların haklı mücadelelerine

düşmanlık yapmakla dolu tarihi, bu süreçte de geçerlidir. Suriye devleti ile aranan iş birliği Kürt halkının kazanımlarının kendisi için, egemen sınıflardan bir avuç zorbanın, asalağın kendi dar çıkarları için yarattığı tehlikeyi önlemeyi içermektedir. Bu yüzden her an saldırmaya, işgal etmeye hazır bir politik yaklaşıma sahiptir. Irak ile yapılan nafile anlaşmalar nasıl bu amacı gütmüşse, en son Mısır'a yapılan ziyaretin de amacı budur. Bu ziyaretin Gazze halkının ihtiyaçlarını karşılayacak olanakları yaratmakla ilgisi yoktur. Amaç Mısır'ın bölgedeki rolünü kabul etmeye ve bu rolden hareketle çıkar elde etmeye dayalıdır. Mısır Cumhurbaşkanı Sisi'nin Türkiye ziyareti ile başlayacak "yeni" sürece dair hazırlıkların TC'nin Akdeniz ve Suriye özgünlüğündeki çıkarlarının korunmasını sağlamak olduğu çok açıktır. Filistin halkının uğradığı soykırım ölçeğindeki saldırının bu ziyaretin konusuymuş gibi dile dolanması İsrail saldırıları karşısında hiçbir şey yapmadığı gibi her türden ticareti ısrarla sürdürmüş TC'nin çirkin bir ikiyüzlülüğüdür. Benzer içerikteki saldırının Kürt ulusuna, geçmişte Ermenilere uygulandığını tüm dünya bilmektedir. Halkımız bu gerçekliğin farkındadır. Kuşkusuz bilmek, gereğini yerine getirmek anlamına gelmez. Bunun için doğru bilinç ve güçlü bir örgütlenme gerekir...

Egemen sınıfların kendi aralarındaki dalaşların parçası olmakla, tüm ülkeleri sarsmakta olan ekonomik krizin sorumlusu olarak sistemi değil de "iktidara karşı muhalefeti" destekleyen bir anlayışı üreten biçimde kişileri görmek söz konusu doğru bilincin en güçlü engelidir. Elbette tüm gücümüzle her türden haksız ve yanlış pratiğin karşısında yer alacağız. Bunu doğru bilinçle, proleter bakış açısından gerçekleştirmek ve örgütlenerek bu bilinci halka mal etmekle tüm haksız ve yanlış pratikleri mağlup edebileceğimizi bilmeliyiz. Bunun için çeşitli milliyetlerden tüm halkın çıkarlarına dayanarak ezilen uluslara yönelik her türden hakaretin karşısında durmak, sömürünün ve zorbaca yönetimin birer piyonu gibi kullanılan tüm canlıların ve hatta doğanın özgürlüğünü savunmak görevleriyle karşı karşıyayız. Bunun için yeterince cesaretimiz ve özgüvenimiz olmalıdır. Cesaretin ve özgüvenin değerini bilelim...

KANUNDA DEĞİŞİKLİKLERLE HALKIN SIRTINDAKİ BORÇ SARMALI VERGİLENDİRİLDİ!

Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edildi. 16 Temmuz'da Meclis gündemine giren "Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair" bu Kanunda birçok kanununda değişiklik teklif edilmişti. Teklif, yürütme ve yürürlük maddeleri hariç 51 madde içermektedir. 4 madde Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda, 47 madde ise çeşitli vergi kanunlarında değişiklik hakkındadır.

Pakette yer alan başka birkaç madde şöyledir: Fazla çalışma ücreti saatlik tutarı 160 gösterge rakamının aylık katsayısı ile çarpılması suretiyle hesaplanacaktır ve 2024 yılının ikinci yarısı için bu tutar 145,24 TL'dir. Bu ödemenin aylık 50 saati (7 bin 262 TL) aşamayacağı da özellikle belirlenmiştir. 29'uncu maddeye göre yaşlı, malul veya ölüm aylığı ödenenlere ve hak sahiplerine dosya bazında 10 bin lira olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarı 12 bin 500 liraya yükseltildi. Deprem bölgesinde yaptırılarak bağışlanacak konut, sanat merkezi, kütüphane vb. taşınmazların katma değer vergisinden istisna tutulacak...

Bazı maddelerin ise önerge ile çekilmesi ve kanuna sonradan eklenmesi

komisyonda tartışmalara neden olmuştur. Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetlerin, iade hakkı tanınan istisnalardan çıkarılarak kısmi istisna kapsamına alınması ve bu istisna nedeniyle yüklenen KDV'nin, gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider veya maliyet olarak dikkate alınmasına ilişkin maddenin önergeyle teklif metninden çıkarılması kitlelerin öfkesini soğutan muhalefet milletvekillerinin tepkisini doğurdu. Diğer sektörlerdeki istisnaların kaldırılmasını öngören maddelere dikkat çeken muhalefet milletvekilleri, "Ayrıcalık olmamalı. Kanundan o maddeler de çıkarılmalı" fikrinde birleşti. Yapılacak düzenlemeyle deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler, iade hakkı tanınan istisnalardan çıkarılarak kısmi istisna kapsamına alınmak suretiyle, bu istisna nedeniyle yüklenen KDV'nin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider veya maliyet olarak dikkate alınması imkânı sağlanacak ve devreden KDV azaltılacaktı. Tartışmalar henüz sonuç vermiş değil çünkü ellerinde yazboz tahtasına dönen haziran ayından beri gündemden düşmeyen bir dizi madde var. Ancak hava yollarına tanınan bu kadar ayrıcalığa ve diğer maddelere ses çıkarmazken sermayedarlara tanınan ayrıcalığa muhalefetin bu tepkisi niye, diye sormadan da edemiyoruz. Bunun

sebebinin iktidarın hava yolu şirketleriyle çıkar ilişkileri yürütmesi, fabrikatör vekillerin ise bu vergi mükellefiyetinden kendilerine de pay istemesidir.

Örneğin THY Pazarlama ve Satış Genel Müdür Yardımcısı tarafından imzalanan bir evraktaki bilgilere göre THY İsmailağa Cemaatinin derneği olan İsmailağa Derneğine 2021 yılında 132 adet yurt dışı ekonomi sınıfı, 244 adet yurt içi ekonomi sınıfı, 11 adet hac ve umrede kullanmak üzere ekonomi sınıfı, toplam 180.000 dolar tutarında bilet hibe verilmiş. Ayrıca 2018 yılında 74.000 dolar, 2019 yılında 110.000 dolar ve 2020 yılı içerisinde de 160.000 dolar hibe edilmiştir. Kültürlerarası Eğitim ve Dostluk Derneğine de 2021 yılında 1000 adet yurt dışı bileti için yüzde 50 indirim sağlanmış, uçuş başına 150 kg bagaj ve ücretsiz değişiklik işlem hakkı verilmiştir. Hal böyleyken Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın, X Platformunda "Orta Vadeli Programda yer alan politikalar çerçevesinde vergide adaleti sağlamayı, etkinliği artırma-yı, kayıt dışılığı engellemeyi öngören, geniş kitlelerden değil kazananan vergi almayı hedefleyen düzenlemeler Meclisimizde kabul edildi. Hayırlı olsun." ifadesiyle gerek uluslararası emperyalist gerekse de onun iş birliği yerli şirketlere "bağış" şartıyla ayrıcalık sunduğunu, muhalefet partilerine de

göz dağı verdiğini görebiliyoruz.

Bu süreçte sermaye cephesini krizin yıkıcı etkilerine karşı halkın tepkisinden korumak ve sermaye birikimini hızlandırmak için olmazsa olmazlardan birisi emeğe yönelik saldırılardır. İşsizlik, çalışan kesimler üzerinde ücretlerin düşürülmesi, çalışma saatlerinin artırılması ve sendikasılaştırma saldırılarına temel dayanak haline getirilmektedir. Reel olarak ücretler zaten geriliyorken bütün sektörlerde çalışanlara sıfır zam dayatılmıştır. İktidarla iltisaklı olan hemen her kurum adeta sıraya girmiş devletin her türlü yetkisinden, olanağından nasiplenirken enflasyon altında inim inim inleyen yoksul emekçi halktır. Oysa seçimde gövde gösterisi yapar gibi meydan meydan gezilirken halka atılan nutuklarda "halkın hizmetkârı" olduklarını söylüyorlardı, halkı kendinden geçirecek biçimde limanda tutulan savaş gemilerine turlar düzenliyorlardı; yoksul emekçilerin 'ulusal duygularını kabartacak' şovenist politikalar izleniyordu. Vatandaşın bireysel kredi ve kredi kartı borçları nedeniyle sadece bankalara ödediği faiz, bu yılın ilk dört aylık döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 171 oranında artarken meydanlarda sünnet çocuğu gibi yerli ve milli TOGG dolaştırılıyordu.

Vergi yasanın seçimden sonraya bırakılması sebepsiz değildi. Çünkü OVP ile dar gelirli emekçi kesimi mülksüzleştirme hedefi söz konusuydu. Ülkenin dış borç stoğunun yaklaşık olarak 500 milyar dolar, toplam dövizli borç stoğunun da 727 milyar dolar olduğu yerde bir şekilde bunu iş birlikçi sermayedarların değil emekçilerin sırtına yüklemek gerekiyordu. Benzer şekilde kamu kesimi dış borç stoku 202,5 milyar dolar, merkez bankası ve kur korumalı mevduat dövizli borçları da dâhil olarak kamu kesimi dövizli borç stoku 365,6 milyar dolardır. Yine 2024 yılının ilk yarısında, bireysel kredi kartı borçları yaklaşık yüzde 26,4 artarak 1 trilyon 498,6 milyar liraya yükseldi. Bu süreçte halkın kredi kartı borçları 313,5 milyar lira arttı. Öte yandan, kredili mevduat hesaplarındaki borçlar da yüzde 70 oranında artarak 290 milyar 555 milyon liraya ulaştı. Böylece toplam borç miktarı 1 trilyon 798,2 milyar liraya çıktı. Tüm bu borçlar altında inleyen emekçiler ise asgari ücret için ara zam beklerken devlet yine kendi çıkarlarını OVP kılıfına sarıp düşündü. Mesela

devlet asgari ücretten vergi alınmadığı için asgari ücret artarsa devletin aldığı vergi de azalır. Asgari ücret yüzde 20 artarsa, devletin vazgeçeceği vergiye 100 milyar lira daha eklenir ki o da en fazla ve bu da sermayeden almadığı 1.5 trilyon liranın yanında devede kulak kalmaktadır.

Bu tablo içinde muhalefet ve iktidar partilerinin belediye borçları ve bütçeleri üzerinden kavgası başladı. Devletin çok ağır borç yükü altında olduğu gerçeği gün gibi ortadayken iktidar partisi belediyeleri “borçlu olup bunları ödememekle” suçluyor! “Nerden baksan tutarsızlık nerden baksan ahmakça” sözünün bir karşılığı olsa bu gerçeklik. Halkın gündeminden uzak, ancak park ve bahçe yani şehir planlamasına ayrılan bütçenin değerlendirilmesidir. Erdoğan ve şürekâlarının bu süreçte yana döne borç aradığı biliyor ancak IMF Türkiye Masası Şefi James Wlash, IMF'nin 2024 tahminleri kapsamında küresel büyümenin 2023'teki %3,2'ye çok yakın olacağını öngördüğünü; ABD, Avro Bölgesi ve İngiltere gibi önde gelen

ekonomilerin çoğunun, enflasyonun düştüğü ve büyüme üzerinde çok fazla bir maliyet görmediğimiz yumuşak bir iniş gerçekleştirmesini beklediğini; Fed ve ECB'nin bu yıl faiz indirimine başlamasını beklediğini; Fed yılı muhtemelen %4,6 civarında ve ECB muhtemelen %3,3 civarında politika faiz oranlarıyla biteceğini ancak enflasyon devam ederse faiz indirimleri gecikebileceğini belirtti. Banka borcuyla tüketimini gerçekleştiren tüm ekonomik tartışmaların gündemine alınmayan dar gelirlinin bundan bir çıkarı olur mu? Yine olmaz. Ancak enflasyonun düşeceği masallarını uzun bir zamandır dinlemekteyiz, halk kitlelerinin örgütsüzlüğü devam ettiği müddetçe de dinlemeye devam edecek, aynı döngünün içerisinde öğütüleceğiz. Çünkü ne enflasyon düşme eğiliminde ne de kurlar.

Enflasyon artıkça kurlar yükseliyor, kur yükselişi de fiyat artışlarını tetikliyor. Tabii burada suçlu olan kurlar da değildir. Kurların etki etmesinin sebebi ekonominin dışa bağımlı olmasıdır. Üretimin, imalatın yüzde 55'i, teknolojik üre-

timlerde çok daha fazlası dışa bağımlı. Tarımda gübre, ilaç, mazot dışa bağımlı ve sadece bunlar değil traktör dövizle, hasat makinesi dövizle, kamyon yakıtı dövizle vs. Bunun ödenmesi mümkün olmayan bir dış borç döngüsü olduğu apaçıkken devlet her türden yasayla, yeni düzenlemeyle halkın bu borcu sonsuza kadar ödenmesinin şartlarını yaratmaktadır.

Devletin asli görevi emperyalist devletlere, dev tekellere kaynak transferini örgütlemektir. Öz kaynakların talan edildiği, tarımın bağımlılık ilişkileri içinde çöktüğü koşullarda ucuz gıda bile artık yok bu ülkede. Emekçinin bu bağımlılık ilişkileri kapsamında gerek suni gündemlerle gerekse de yüzeysel bilgilerle gerçekliğinden uzaklaştırılması elbette biriken öfke ile dışa vuracaktır. Biz kitlelerin kendi çıkarlarını ayırt etmeleri, yönelmeleri ve gerçekleştirmeleri yani hiç şüphesiz ki örgütlenmeleri için mücadele etmeli, bu öfkenin kendiliğinden açığa çıkmasını beklememeliyiz.

Çukurova'da su bitti: Çiftçilere “ekim yapmayın” denildi

ilgili birimlere yazı göndererek güzlük ekim yapılmamasını istedi. Yapılsa bile su verilemeyeceğini bildirdi.

"Seyhan Sulaması Rotasyon Programı Hakkında" konulu yazıda şunlar deniliyor:

ürün ekilmesi durumunda mevcut su bütçesi ile su verilemeyeceği konusunun mahalle halkına duyurulması hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim."

Yazının altında Seyhan Sol Sahil Sulama Birliği Başkanı Yunus Karaömerlioğlu, Birlik Müdürü Oktay Duraktekin'in imzası var. Ceyhan, Yüreğir, Sarıçam ve Karataş'a bağlı 102 mahalleye (köy) bildirilmesi/duyurulması için muhtarlıklara gönderiliyor.

'ÇİFTÇİYE YARAR DEĞİL ZARAR VERİYOR'

Bölgedeki çiftçilerle konuşan Yıldırım, çiftçilerin tarım yaparken yaşadıkları sorunları şu sözlerle dile getirdiğini aktardı:

– Tarımın en büyük girdisi su. Ülkemizde 2018 yılından itibaren çok radikal bir kararla 378 sulama birliği birleştirilerek şu anki mevcut düzene geçildi. Bu 6 yıllık süreç değerlendirmek için yeterli bir süre. Biz burada çalışan arkadaşlardan ziyade bu getirilen sistemin çiftçi açısından çok büyük sorun yarattığını

gündeme getirmemiz gerekiyor. Özellikle hizmet anlamında çok büyük sorunlar yaşanıyor. Bu model hem fiyat hem de hizmet açısından çiftçiye yarar değil zarar veriyor.

– Yakında en büyük sorunumuz su sıkıntısı olacak. Çukurova, Türkiye'nin en önemli tarım merkezlerinden birisi. Çok geniş tarım alanları ile hem yerel hem de ülke ekonomisine çok büyük katkı sunuyor. Bayramda 3 gün suyumuz kesildi. Hava çok sıcak, kurak geçiyor ve bayramda 3 gün su verilmedi. Bizim 25 kilometre kuzeyimizde Çatalan barajımız var. Bir altında Seyhan Barajı var. Kod yüksekliği Adana merkezde 67. Oradan kapalı sistem cazibeli su getirsek, motopompa, elektrığe, enerjiye gerek yok.

– Sulama birlikleri çok yüksek fiyata su kullanıyor. Dekara 1600 – 1700 – 1800 liraya su olur mu? Ayrıca Mayıs-Haziran aylarında paranın yarısını ödememizi istiyorlar. Ürün parası almadan nasıl ödeyeceğiz? Bunu ödersen yüzde 15 indirim yapacaktı. Ödemezsen ipotek var gözünün yaşına bakmıyor.

Türkiye'nin en verimli ovalarından Çukurova'da su sorunu büyüyor. Çiftçilere resmi yazı ile "Ekim yapmayın, su yok" denildi. Seyhan Sol Sahil Sulama Birliği çiftçileri güzlük ekim yapmamaları konusunda uyardı.

Ali Ekber Yıldırım'ın tarimdunyasi.net sitesinde yayımlanan yazısında konuya ilişkin bilgiler verildi. Yıllardır yapılan tüm uyarılara rağmen su konusunda gerekli yatırımların yapılmaması ve mevcut suyun yönetilememesi nedeniyle Çukurova'da su bittiğine dikkat çeken Yıldırım "Sonunda bu da oldu" dedi. Seyhan Sol Sahil Sulama Birliği köy muhtarlıklarına ve

"12.07.2024 tarihi itibarıyla Seyhan Barajında 357.31 hm3 (hm3, hektometre küp demek. 1 hektometre küp 1 milyon metreküpe eşit) sulamada kullanılabilir su bulunmakta olup bu miktarın ancak çok yıllık bitkilerin (Narenciye, her çeşit meyve bahçesi, her çeşit fidan vb.) su ihtiyaçlarını karşılayabileceğinden, güzlük ekim (Soğan-sarımsak. Patates, her çeşit sebze vb.) yapılması halinde çok yıllık bitkilere su verilmemesi riski oluşacağından, kendi imkanı ile sulama yapabilecek çiftçiler haricinde (Dere yatağı ve drenaj kanalından sulama yapanlar hariç) güzlük ekim için su verilmesi mevcut su bütçesi ile mümkün görülmemektedir. Bu kapsamda güzlük

GOLAN TEPELERİNDEN DOĞAN BÖLGESEL SAVAŞ KORKUSU

Siyonist İsrail'in Filistin'e yönelik işgaline karşı süren direnişin önemli bir dönüm noktası olan Aksa Tufanı Operasyonu, yarattığı etkiyle bölgesel ve hatta dünya ölçeğinde yeni konumlanışları doğurmuştur. Halihazırda işgal ettiği topraklarda terör estiren Siyonist İsrail destek aldığı emperyalistlerle birlikte bu operasyonu, saldırılarını vahşet boyutunda artırmak için bir kaldıraç olarak kullanırken var olan çelişki/çekişmelerden kaynaklı yine bölgesel ve uluslararası çapta karşı konumlanışlar da ortaya çıkmıştır. Burada da ilk akla gelen İsrail-İran-Lübnan (Hizbullah) olmaktadır.

Ekim 2023'ten bu yana neredeyse kesintisiz şekilde süren Hizbullah ve İsrail çatışması son süreçte emperyalistlerce "olası bir felaketin" tehdit kaynağı olarak yorumlanmaya başladı. Lübnan'a yönelik saldırıların yoğunlaşması, Hizbullah'ın karşılık olarak İsrail'e gönderdiği füzeler askeri olarak İsrail gücünün yoğunlaşma alanlarını genişletmiş ve doğal olarak askeri başarı oranını görece düşürmüştür. Tam burada İran'ın Hizbullah'a desteği İsrail ve emperyalist dostları için İran'ı hedef tahtasına koymak için önemli bir bahane olmuştur. Başta ABD olmak üzere çeşitli emperyalist güçler İsrail'i korumak için havadan, karadan ve denizden çeşitli askeri yardımlarını artırmış, Hizbullah, Hamas gibi "terör örgütleri"ni destekleyen İran'a karşı da cepheden tavrı almıştır. Hamas lideri İsmail Haniye'nin İran'da öldürülmesi, süreci daha da karmaşık hale getirmiştir. İran bu saldırının intikamının misliyle sorulacağı açıklaması

yaparken Hizbullah'ın İsrail'e dönük saldırıları da yoğunlaşmıştır.

Siyonist İsrail tarafından işgal edilen Golan Tepeleri'ne 27 Temmuz günü düşen roket sonucu bölgede yaşayan yerleşik Dürziler'den 12 kişinin ölmesi bir süredir güçlü bir "ihtimal" görünen bölgesel bir savaşın doğması tartışmalarını tekrar alevlendirdi. Tartışmayı alevlendiren nokta İsrail ve ABD emperyalizminin ilk andan itibaren Hizbullah'ı işaret etmesi olmuştur. Hizbullah'ı işaret etmek sadece onunla sınırlı kalmamaktadır. Hizbullah'ı işaret etmek Lübnan'la birlikte İran'ı da hedef göstermek demektir. Bu noktada ABD ve Batılı emperyalistlerin uzun süredir esas odak noktası zaten İran olmaktadır. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Golan Tepeleri'ndeki patlamanın sorumlusunun Hizbullah olduğunu ve "İsrail'in vatandaşlarını savunma hakkını" desteklediklerini açıklamıştı. Hizbullah ise açıklama yaparak saldırının kendileri tarafından gerçekleştirilmediğini açıkladı. Görgü tanıkları da füzenin İsrail'in Demir Kubesi'nden geldiğini ifade ettiler. Saldırıya uğrayan Dürzileri "ziyaret" eden İçişleri bakanı ve ardından Başbakan Netanyahu halk tarafından açık ve güçlü bir biçimde protesto edildiler ki bu da Dürzi halkının saldırıların kaynağı olarak kesinlikle İsrail'i gördüklerini ifade eder. Buna rağmen ABD İsrail'in bu saldırının kaynağı olmadığı hakkında "net " bir tutum geliştirmekte bir sakınca görmedi. İran'ın başta ABD olmak üzere diğer emperyalistlerle olan çelişkisi bu meselede alınan tavırların daha net ve katı olmasını da beraberinde getirmektedir. Öyle ki yine Antony Blinken biraz da geçmiş ABD hükümetine serzenişte

bulunarak, nükleer anlaşmanın feshe dilmesinin ardından İran'ın nükleer silahlanmada son aşamaya geldiğini ve üretime 1-2 yıl değil 1-2 hafta uzakta olduğunu açıklamıştı. Bu açıklama "İran tehdidi"nin kendileri açısından önemli bir gündem olduğunu ve Filistin, İsrail, Lübnan üçgeninde yaşananlardan esas sorumlu olarak İran'ın tutulduğunu göstermektedir.

On binlerce Filistinlinin katledildiği, sürgün edildiği Gazze'de kamplara, hastanelere yönelik saldırılar hâlâ sürmekte. İsrail aynı zamanda Lübnan ve Şam'da da saldırılarını artırıyor. Golan Tepeleri'ne yönelik saldırı İsrail tarafından "en kanlı saldırılardan biri" olarak tanımlanırken aynı günlerde yüzlerce Filistinli katledilmeye devam ediyor. Böyle bir süreçte Hizbullah ve İran'ın hedef gösterilmesi yaklaşan bölgesel savaş tehdidinde ABD ve Batılı emperyalistlerin en güçlü düşmanı konumunda olacak İran'ın dünya kamuoyundaki desteğinin azalması ve olası savaşa karşı askeri gücün artırılması eksenli olmaktadır. Bölgesel savaş şimdilik hiçbir devletin açıktan göze aldığı ve çağırdığı bir süreç olmamaktadır. Öyle ki Lübnan-İsrail arası çatışmaların yoğunlaşması sonrası artan bu tehdide karşı kâğıt üstünde de olsa "felakete sürükleyecek adımların atılmaması" çağrıları yapılmıştı. Ancak bu bölgede var olan İran'ın gücü ve etkisi farklı emperyalist güçlerin "nükleer korkusu"yla da birleşince İran kendileri için en önemli tehdit olmaktadır.

Süreç böyle ilerlerken Filistin'e yönelik saldırılar her gün çeşitli biçimlerde sürmektedir. Hem emperyalistler hem

de Filistin'in yanında olan devletler henüz İsrail'i engelleyici bir konum almamaktadır. Filistin'e destek olmak üzere tutuma sahip olanlar da İsrail'le tam bir karşıtlık içine girmiş durumda değildir. Arap-Çin iş birliğine katılan Filistin heyetinin Çin'den aldığı destek de henüz işgali engelleyici bir tutum yaratmayacaktır. Ancak işgal altındaki Filistin'e yönelik saldırılar, Hizbullah ve doğal olarak coğrafi olarak Lübnan'ı da kapsayan hareketlilik, en başından beri meselenin aktörlerinden olan İran, Kızıldeniz'de saldırılarını yoğunlaştıran Yemenli Husiler, Nil Nehri üzerinde çekişmede olan Mısır, halihazırda iç savaş ve çatışmaların etkisinde olan Etiyopya, Sudan vb. ülke ve devletler tam da bahsi geçen bölgesel savaş riskinin olduğu coğrafyayı kapsamaktadır. Bu bölgeye yönelik emperyalistlerin on yıllardır süren planlama ve hamleleri olası bir savaşın büyüklüğünü de göstermektedir. Bu büyüklük bölgeyi her anlamda sömürmek isteyen emperyalistler için bir bilinmezlik yaratmaktadır. İran'ın bölgedeki etkisinin kırılmadığı veya çeşitli anlaşmalarla başta nükleer olmak üzere askeri üretimin denetime alınmadığı bir senaryoda ABD ve Batılı emperyalistlerin savaş korkusuyla biraz daha ihtiyatlı hareket edeceği öngörülebilir. Çünkü olası bir bölgesel savaş yine bir süredir "korkuyla" tartışması süren yeni bir dünya savaşının tetikleyicisi de olacaktır. Emperyalizmin krizinin orta-uzun vadede dahi tersine dönmeyeceği bir düzlemde, savaş ekonomisinin yaratacağı etkinin sadece ekonomiyle sınırlı kalmayacağı ve bir bütün sistemin düzenini bozacağı açıktır.

KORKULARI HALAYLAR VE MARŞLAR DEĞİL, ONA ANLAM KATAN DİRENİŞ KÜLTÜRÜDÜR!

Mersin’de, bir sahilde Kürtçe müzik eşliğinde halay çeken gençlerin, faşist troller harekete geçirilerek hedef gösterilmesinin ardından başlayan gözetim ve tutuklama saldırıları İstanbul, Ağrı, Siirt, Diyarbakır, Van ve Hakkari’de devam etti. Bir kişinin ise düğün dönüşünde aracında Kürtçe müzik dinlediği için gözaltına alınarak tutuklanmasını birçok ilde Kürtçe trafik yazılarının silinmesi izledi. Sistemin egemenlik kodları üzerinden şekillenen inkâr saldırılarının tarihsel örnekleri, yabancı olunmayan bu faşist saldırıların yeni değil bir ulusu onu var eden tüm değerleri ile birlikte imha etme hedefli saldırıların parçasıdır. Bugüne özgü değildir bu saldırılar. Diyarbakır zindanlarında koca puntolarla yazılan “Türkçe konuş çok konuş”la yok edilmek istenen Kürt diline saldırılar bugün yollarda, tabelalardaki Kürtçe yazıların silinmesi ile devam ediyor. Geçmişte Kürtler “ideolojik amaçlı ısıklık” çaldığı, puşu taktığı için gözaltına alınıp tutuklanırken şimdi “Kürtçe halay” çektiği, Kürtçe müzik dinlediği için tutuklanıyor.

Faşizmin Kürt ulusuna yönelik her türlü saldırısı her dönem tekerrür etmektedir. Son saldırılar da bunun bir parçasıdır. Bu saldırılar bir tarihsel nedeni, bir de güncel gerekçesi olarak egemenler tarafından hayata geçirilmektedir.

Mevcut sistem, derin bir ekonomik kriz ve buna bağlı olarak tüm siyasi aktörleri ile yönetememe krizine doğru giderken gündem değiştirme ihtiyacını Gezi isyanından sonra hiç olmadığı kadar hissetmektedir. Elbette bunun en kullanışlı aparatı şovenizmdir. Emekçileri bir bütün kutuplaştıran, ayrıştıran, parçalayan ve onları kolay yönetme kabiliyeti sağlayan bir aparat olarak “milli hassasiyetleri” okşayan şovenizm son saldırılar bağlamında bir kez daha hayata geçmektedir. Ancak bu “milli hassasiyetler”in emekçilerin yaşamlarına bir yararı olmadığı gibi tam da egemenlerin “milli” çıkarlarını korumaya odaklı bir hassasiyet yaratma aracı olduğu gerçeği orta yerde durmaktadır. Bu saldırı biçimlerinin yeni olmadığı bir gerçektir. Aynı gerçeklik faşizmin kendini yeniden üretme ve var etme saldırıları olduğuna dair tespit için de

geçerlidir. “Milli çıkar” adı altında halk kitlelerin mal edilmiş bulunan egemenlerin sınıfsal çıkarlarının bir ürünü olan ulusal sorun ve bunun çözümü hedefiyle örgütlenmiş olan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini imha etmeyi içeren inkâr ve zorla asimilasyon saldırılarını da hiç aksatmadan hayata geçiriyor faşizm. Faşizm bu yolla Kürt ulusunu kimliğine, diline, kültürüne yabancılaştırmayı hedeflemektedir. Bu esasında Kürt ulusunu teslim alma hedefidir. Ancak Kürtler, egemenlerin bunda başarılı olamayacağını her defasında ders verir gibi öğretiyor. Mersin’de başlayan “halay tutuklamaları”na meydan okurcasına birçok ilde her türlü baskı ve bedele rağmen halaylar çekildi. Silinen Kürtçe yazılar tekrar tekrar sokaklara yazıldı. Bu aynı zamanda egemenlerin teslim alma, asimilasyon ve inkâr saldırılarına karşı “teslim alamayacaksınız” mesajıydı. Tıpkı egemenlerin saldırılarının sürekliliği gibi, Kürtlerin bu refleksi de bir sürekliliği ifade etti. Bu refleks bir direniş refleksidir. Egemen sınıfların dayattığı “teslimiyet”e karşı bir direniştir.

“Halay tutuklamalarını” Türk egemen sınıflarının, Kürtlerin sosyal kültürüne yönelik saldırılarına sıkıştırmak bugün saldırıların aldığı içeriği anlatmaya yetmeyecektir. Kültürün sosyal içeriğinin yanında bir de siyasal içeriği vardır. Siyasal kültür olarak tanımlanan bu içerik ezenle ezilen arasındaki mücadelede sosyal kültüre de rengini vermektedir. Sanattan edebiyata, toplumsal ilişkilerden gündelik yaşamın her anına kadar kültür siyasal içerik de taşımaktadır. Bu anlamda Kürt gençlerinin halaylarına saldırıları, Kürtlerin “sosyal kültürü”ne yönelik saldırı olarak tanımlamak günün

koşulları içerisinde eksik kalacaktır. Bu aynı zamanda saldırının kapsamını daraltan bir yaklaşıma neden olur. Böyle bir yaklaşım direnişin de içeriğinin eksik anlaşılmasına neden olacaktır.

Kültür tarihsel bir birikim sonucu oluşur ve içinde yaşanan toplumun özelliklerini bünyesinde toplayarak o toplumun kültürel mirasını oluşturur. Kürtlerin ulusal bütünlüğü kapsamında var olan ve ortaklaşmış, kabul görmüş toplumsal kültürünün inkârı faşizmin egemenlik saldırıları kapsamında sürgit devam ederken buna karşı direnişin de ortaya çıkardığı siyasal bir kültür de cisimleşmiştir. Boyun eğmeme, teslim olmama, direnme ve özgürlüğünü kazanma mücadelesi... Kürtlerde bu kültür belirgin biçimde vücut bulmuş durumdadır. Bugüne kadar gerçekleşen ve bugün de devam eden Kürt ulusal mücadelesinin direniş geleneği, Kürtlerin toplumsal kültürel normlarına da rengini veren bir karakter kazanmıştır. Kürtçe sanata da yansıyan bu içerik direniş sanatla bütünleştirmiştir. Ya da başka bir anlatımla Kürtçe sanat, ulusal direnişin motifleriyle işlenmiştir. Müziğe yansıyan direniş senfonisi, halayların ritmi olmuştur.

Bugün halay saldırılarıyla birlikte egemen sınıfların saldırdığı güncel içerik esas olarak tam da müziklerde ve halaylarda cisimleşen direniş motifidir. Nitekim tutuklamaların hemen ardından egemenler cephesinden yapılan, “yasak olan Kürtçe halaylar değil, halaylarla yapılan örgüt propagandası ve provokasyondur” açıklaması, bugün açısından esas hedefin dinlenen marş ve ezgilere, oynanan halaylara rengini

veren direniş kültürü olduğunu gözler önüne sermektedir. Bununla birlikte “yasak olan Kürtçe halaylar değil” söylemi koca bir yalandan ibarettir. Nitekim Kürtlere ait ne varsa her şeyin faşist sistem tarafından düşmanlık hukuku içerisinde tanımlandığını tarihsel tecrübelerden görmek mümkündür. Şu bir gerçek ki Türk hâkim sınıfları inkâr saldırıları kapsamında Kürtlerin toplumsal kültürüne, imha saldırıları kapsamında ise siyasal kültürüne azgınca saldırmaktadır.

Kuşkusuz Kürtlerin siyasal kültürüyle özdeşleşen direniş kültürüne yönelik bu pervasız saldırıların güçlü bir nedeni var. Halihazırda Rojava’da Kürt kazanımlarına, Irak Kürdistanı’nda işgal harekâtı başta olmak üzere Kürt ulusal mücadelesine yönelik topyekûn imha saldırıları son hız devam etmektedir. Özellikle Irak Kürdistanı’nda tarihinin en büyük işgal harekâtını, alan tutma ve gerillayı imha etme hedefiyle süren “Pençe Kilit Operasyonu” adı altında sürdüren faşist TC devleti, gerillanın büyük direnişi ve karşı saldırısı ile karşı karşıyadır. Özellikle gerillanın son süreçte geliştirdiği yöntemlerle TC Ordusunun en çok güvendiği hava hâkimiyetine yönelik gerçekleştirdiği eylemler, faşizmi saldırılarının kapsamını ve dozunu artırmaya itmektedir. Kuşkusuz bu saldırılar gerillayı yalnızlaştırmak, gerillanın direniş inancını kırmak için onun halkla olan bağını, beslendiği zemini de hedefe koymaktadır. Ne gerillayı imha etmeye ne de gerilla mücadelesinin halka verdiği umudu engellemeye gücü yeten faşizmin korku iklimi ile Kürtlerde oluşan siyasal direniş kültürüne yönelik saldırıları tam da bu hedefe hizmet etmektedir. Dinlenen marşlar, çekilen halayları savaşın bir mevzii olarak tanımlayan egemenler bu mevzie bütünlüklü bir savaş konsepti kapsamında saldırmaktadır.

Saldırının kapsamı iyi anlaşılmalıdır. Karşı saldırı da bu anlam içerisinde geliştirilmelidir. Teslim alınmaya, imha edilmeye çalışılan bir iradeyi, direniş kültürünü korumak ve büyütmek devrimci mücadelenin en büyük görevlerindendir.

SÖMÜRÜ MASKESİ MESEM

Son zamanlarda artan iş cinayetleriyle güncelliğini koruyan “Mesleki Eğitim” adı altında çocuk işçiliğini yaygınlaştıran ve meşrulaştıran MESEM projesini, MESEM’de çalışma koşullarını, devletin bu projeye öğrenciler üzerinden nasıl kâr sağladığını, burada çalışmak zorunda kalan öğrencilerin ne gibi zorluklarla karşılaştığını, artan çocuk iş cinayetlerinin sebeplerini, Türkiye’deki çocuk işçiliğini inceleyeceğiz.

MESEM NEDİR?

MESEM, 2016 yılında yürürlüğe konulan “çıraklık eğitiminin örgün ve zorunlu eğitim kapsamına alınması” kararı ve 2021’de yayımlanan kanunla tüm meslek liselerini kapsayan bir projedir. MESEM projesi devlet eliyle patronların daha fazla kâr etmelerini sağlayan, çocukları ucuz iş gücü olarak kullanan, hayatlarından eden bir sömürü aracıdır. Bu proje, öğrencilerin ağır koşullar altında çalıştırılıp sömürü sisteminin bir parçası olmalarına sebep olmakta, özellikle yoksul aile çocuklarının tercih etmek zorunda kaldığı bu “mesleki eğitim” ihmaller sonucu birçok çocuğun ölümüne sebep olmaktadır. Kısaca MESEM, devletin sömürü araçlarından biri olan, çocuk işçiliğini meşrulaştırmaya çalışan bir projedir.

MESEM projesinin neden bu kadar yaygınlaştığı ve tercih edildiğine bakacak olursak yoksulluğun artmasıyla birlikte geçimini sağlamak ve ailesine bakabilmek için yüzlerce çocuğun küçük yaşta çalışmak zorunda olduğunu görürüz. Müthiş bir ucuz emek olarak görülen çocuk işçiliği bu gibi projelerle meşru zeminlere oturtulup normalleştirilmeye çalışılıyor.

MESEM KAPSAMINDA ÇALIŞMA KOŞULLARI

MEB’e bağlı eğitim kurumları aracılığıyla işçi olarak sermayeye pazarlanan çocuklar, birinci sınıftan itibaren okul

hayatlarından kopararak sanayide çalışmak zorunda kalıyor. Sistem, çocukların haftanın 4 gününü fabrikada, 1 gününü okulda geçirecekleri şekilde işliyor. Ancak çocukların çok daha fazla çalıştırıldığına dair iddialar ve tespitler de var. Yasaya aykırı şekilde gece geç saatlere kadar çalıştırılan, hafta sonları da işe çağrılan çocuklar var. Okullarda eğitime ara verildiği dönemlerde örgün eğitimdeki çocuklar tatil yaparken bu çocuklar fabrikada işçilik yapmaya devam ediyor. Bu durum, çocukların gelişimini tamamlamaları gereken yaşta fiziksel, psikolojik birçok açıdan hayatlarını olumsuz etkiliyor. İşçi sağlığı ve iş güvenliği açısından da fabrika ortamlarında gerekli önlemlerin alınmaması, temiz ve hijyenik bir çalışma alanı sağlanmaması, ısınma ve havalandırmaların yetersizliği gibi birçok etken çocukların yaşamlarını olumsuz etkilemekte ve birçok sağlık sorunuyla karşı karşıya kalmalarına sebep olmaktadır.

MESEM projesiyle kâğıt üzerinde stajyer ama pratikte işçi olan öğrencilerin ücret ve sosyal hakları da açık bir şekilde gasbedilmektedir. Çoğu patron “yeni işçi” olarak en az asgari ücret ödemek ve diğer işçilik maliyetlerini karşılamak yerine, MESEM kapsamında çocukları işçileştirerek masraflarını sıfırlıyor. Çıraklık eğitimi üç yıl, kalfalık eğitimi bir yıl sürüyor. Üç yıl çıraklık eğitimi alan çocukların hiçbir sosyal hakkı yok. Hayatlarına mal olan koşullarda çalıştırılan çocukların staj ve çıraklıkta geçirdikleri süreler, emeklilik prim gün sayılarının hesabında ve sigortalılık sürelerinin başlangıcında da kabul edilmiyor. Sömürüye dayalı bu bozuk düzende yoksulluğun artmasıyla çocuklara çalışmaktan başka bir seçenek bırakılmamakta, çocuklar aile geçimi için, küçük yaşta meslek öğrenmeleri için bu alanlara gönderilmektedir. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerine göre, 2024 yılının ilk yedi ayında en az 42 çocuk işçi hayatını kay-

bederken 9 çocuk işçi cinayeti MESEM programı kapsamında gerçekleşti: 17 yaşındaki İnşaat İşçisi Alperen Enes Ural, 17 yaşındaki İnşaat İşçisi Murat Can Eryılmaz, 15 yaşındaki Mobilya İşçisi Erol Can Yavuz, 14 yaşındaki Metal İşçisi Arda Tonbul, 17 yaşındaki Ömer Çakar, 16 yaşındaki Zekai Dikici ve 17 yaşındaki Ulaş Dumlu. Gördüğümüz gibi “okurken çalışma imkânı tanıyor” gibi görünse ve öyle söylene de MESEM projesinin amacı aslında burjuva-feodal düzenin tam da istediği ucuz iş gücünü yaygınlaştırmaktır. Bunu yaparken de çocukların hayatları hiçe sayılmaktadır.

TÜRKİYE’DE ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

Çocuk işçiliğinin artmasının nedenlerini incelediğimizde yarı feodal üretim sürecinin bir parçası olarak gelişen kapitalist üretim biçiminin toplumda yarattığı eşitsizlikleri görmekteyiz. Makineleşmenin yaygınlaşması ile üretimde güçlü, vasıflı ve uzmanlaşmış iş gücüne ihtiyacın ortadan kalkmasıyla kadın ve çocuk iş gücü yetişkin erkek işçiler yerine geçmiş ve böylece ucuz iş gücü ile üretim maliyeti düşürülmüştür. Çocuk işçiliğinin önemli nedenlerinden biri feodal-burjuva patronların uluslararası rekabet ortamında daha fazla kâr edebilmek için iş yerlerinde çocukları çalıştırma yoluna gitmeleridir. Patronlar düşük nitelikli, düşük ücretli, geçici, geçimini sağlayabilmek için yasa dışı veya tehlikeli iş ayrımı gözetmeyen iş ve gelir isteğinde bulunan çocukları, nitelsiz işlerin nitelsiz ve ucuz iş gücü olmaları, kolayca işe alınıp işten atılmaları, saatlik, günlük, haftalık, aylık, mevsimlik işlerde boğaz tokluğuna ve ücretsiz fazla çalışmayı kabullenmeleri, kimi zaman bunu meslek öğrenme olarak görmeleri ve bir şey söylendiğinde karşı çıkmamaları, ses çıkaramamaları ve örgütsüz olmaları nedeniyle tercih etmektedirler. Çocuk işçilerin çoğu sosyoekonomik açıdan toplumun en alt tabakasında yer alan ailelere mensuptur dolayısıyla bu işleri yapmaya

mecbur bırakılmaktadır.

TÜİK’in istatistiklerindeki “Çocuk 2023” verileri çocuk iş gücündeki korkunç tabloyu gözler önüne sermektedir. Sadece 15-17 yaş çocuk iş gücü verilerini açıklayan TÜİK’e göre çocuk iş gücü ve çocuk istihdamı hızla arttı. 2021-2023 arası toplam çocuk nüfus 153 bin artarken çocuk istihdamı 239 bin arttı. 2021 yılında 520 bin olan çocuk istihdamı 2023’te 759 bin oldu. 2021 yılında yüzde 14 olan çocuk istihdamı oranı 2023 yılında yaklaşık 6 puan artarak yüzde 19,6’ya ulaştı. Ekonomik kriz derinleştikçe çocukların çalıştırılması ve çocukluklarının gasbedilmesi bir gerçektir.

Çalışan çocukların yüzde 30,8’i tarım, yüzde 23,7’si sanayi, yüzde 45,5’i ise hizmet sektöründe yer aldı. Yaş grubuna göre incelendiğinde 5-14 yaş grubunda çalışan çocukların yüzde 64,1 ile tarım sektöründe, 15-17 yaş grubunda çalışan çocukların ise ağırlıklı olarak yüzde 51,0 ile hizmet sektöründe yer aldığını görüyoruz.

İSiG Meclisi’nin yüzde 91’ini ulusal basından, yüzde 9’unu ise çocuk işçilerin aileleri ve yerel basından öğrendiği bilgilere dayanarak yaptığı tespitlere göre; 2013 yılında en az 59 çocuk işçi, 2014 yılında en az 54 çocuk işçi, 2015 yılında en az 63 çocuk işçi, 2016 yılında en az 56 çocuk işçi, 2017 yılında en az 60 çocuk işçi, 2018 yılında en az 67 çocuk işçi, 2019 yılında en az 67 çocuk işçi, 2020 yılında en az 67 çocuk işçi, 2021 yılında en az 62 çocuk işçi, 2022 yılında en az 62 çocuk işçi, 2023 yılında en az 54 çocuk işçi 2024 yılının ilk beş ayında en az 24 çocuk işçi, toplam 11,5 yıllık dönemde 695 çocuk işçi iş kazalarında hayatını kaybetmiştir. 2013-2024 yıllarında çocuk iş cinayetlerinin yaşlara göre dağılımı şöyle: 4-6 yaş arasında 15 çocuk, 7 -10 yaş arasında 59 çocuk, 11-14 yaş arasında 166 çocuk, 15-17 yaşında 455 çocuk çalışırken hayatını

kaybetmiştir. Ölüm oranının en yüksek olduğu iş kolu 383 adetle Tarım-Orman, ikincisi 75 adetle inşaat-yol, üçüncüsü 52 adetle metal iş koludur; Konaklama iş kolunda 49, Gıda iş kolunda 24, Ticaret iş kolunda 23 çocuk olmak üzere liste uzayıp gitmektedir. İstihdam dağılımına bakıldığında çocuk işçi ölümlerinin yüzde 78'ini ücretliler oluşturuyor. Geçmiş yıllarda çocuk işçilerde ücretli çalışanların oranı daha düşüktü. Bunun anlamı 18 yaş altındaki çocukların giderek iş gücüne katılımının arttığı gerçeğidir.

Türkiye’de, uluslararası mevzuata uygun olarak çocuğun iş gücünde sömürsünün önlenmesi amacıyla bir dizi yasal düzenleme yapılmıştır. TC Anayasası’nın 41. maddesine göre “Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.” 50. maddesine göre “Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.” Türkiye, 138 No’lu Asgari Yaş Sözleşmesi’ne uygun olarak ulusal mevzuatında çocuk işçiler için asgari yaş sınırını belirlemiştir. 4857 sayılı İş Kanunu’nun 71. maddesine göre; 15 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır. Ancak, 14 yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim eğitimi tamamlamış çocuklar; bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişimlerine engel olmayacak ve eğitimine devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilir-

ler. 14 yaşını doldurmamış çocukların ise bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapmak ve her bir faaliyet için ayrı izin almak şartıyla çalıştırılabilirler. Ayrıca, çocuk

uygun olarak çocuk işçilerin çalıştırılabilirlikleri hafif işler ile genç işçilerin çalıştırılabilirliği ve ayrıca 16 yaşını doldurmuş fakat 18 yaşını bitirmemiş genç işçilerin çalıştırılabilirlikleri işleri ayrıntılı düzenlemiştir. Ancak görüyoruz ki bu yasal düzenlemelerin hiçbir gerçekliği yoktur.

olduğu görülmektedir. Bu yaş aralığında ekonomik bir faaliyette çalışan çocuk sayısı ise 720 bin olarak gözlenmiştir. Yine mesleki eğitim alan stajyerler (1 milyon 160 bin kadar) ve çıraklık eğitimi alan (400 bin kadar) çocuklar, çocuk işçi olarak sayılmayıp anket verilerine dahil edilmemektedirler. Ayrıca kayıt dışı çalışan çocuklar da anket sayılarına dahil değildir.

Geçtiğimiz günlerde Konya’nın Karapınar ilçesinde 16 yaşındaki MESEM öğrencisi Eren Dağ, kuyu açmak için yapılan sondaj çalışması sırasında elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin raporuna göre, 2013’ten 2024 yılının haziran ayına kadar en az 695 çocuk iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. 2024 yılının ilk 7 ayında ise en az 41 çocuk işçi yaşamını yitirdi...

ve genç işçilerin çalıştırılma esasları, çocuk ve genç işçilerin çalıştırılabilirlikleri ve çalıştırılmayacakları işler ile çalışma koşulları 6 Nisan 2004 tarihli Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılması Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Buna göre, adı geçen Yönetmelik’te çocuk ve genç işçi ayrımı yapılmış ve genç işçi “15 yaşını doldurmuş ancak 18 yaşını doldurmamış” kişiler olarak tanımlanmıştır. Çocuk işçi ise “14 yaşını bitirmiş fakat 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretim eğitimi tamamlamış kişiyi” ifade etmektedir. Yönetmelik ayrıca bu ayrıma

Dünya’da olduğu gibi çocuk işçiliği Türkiye’de de ciddi bir problemdir ve günden güne artan iş cinayetleriyle tekrar tekrar karşımıza çıkmaktadır. Göç, ekonomik sorunlar, yoksulluk, eğitimsizlik, mevzuattaki eksiklikler, denetimsizlik ve işverenlerin çocuk işçi talepleri gibi nedenlerle Türkiye’de çocuk işçi sayısı oldukça yüksektir. TÜİK’in 2019 sonunda gerçekleştirdiği Çocuk İş gücü Araştırmasına göre; Türkiye genelinde 5-17 yaş arası nüfus 16 milyon 457 bin kişidir. Bu yaş grubundaki çocukların kurumsal olmayan nüfusun yüzde 20,3’ünü oluşturmaktadır

Birtakım projelerle çocuk işçiliği önlenmeye çalışılsa da yoksulluğun artmasıyla çalışmak zorunda kalan çocuk sayısı artmakta ve alınmayan önlemler nedeniyle iş cinayetleri de bu doğrultuda artmaktadır. Kapitalist sistemin yarattığı yıkımın önüne geçmek ancak ona karşı mücadele edildiğinde mümkün olacaktır. Sistemin yaratmaya çalıştığı; sorgulamayan, karşı çıkmayan, bireysel yaşam sürdüren, toplumla bütünleşmeyen bir nesil olduğunu unutmamak gerekir. Bu bireyci düşüncelerle ne kadar mücadele edersek o kadar örgütlü bir hale geliriz.

Taşımalı öğrencilerin ücretsiz yemek hakkı kaldırıldı

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), ikili eğitim yapan okullardaki taşımalı öğrencilerin ücretsiz yemek hakkını kaldırdı. Ücret ödeyen ancak taşıma kapsamında olmayan öğrencilerin de uygulamadan yararlanmasının önüne geçildi.

BirGün gazetesinden Mustafa Bildircin’in haberine göre MEB, Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği’nde yapılan değişiklikle ekonomik krizin faturasının öğrencilere ve eğitimcilerle kesildiğini ortaya koydu. Taşımalı eğitim kapsamındaki öğrencilerin yararlandırıldığı ücretsiz öğlen yemeği uygulamasına son verildi. Taşıma Yo-

luyla Eğitime Erişim Yönetmeliği’ndeki en köklü değişiklik, yönetmeliğin 18’inci maddesinde gerçekleştirildi. Değişiklik ile taşımalı eğitim kapsamında olan ikili eğitim yapan okullardaki öğrencilerin ücretsiz yemek hakları ellerinden alındı.

ŞARTLI HİZMET

MEB’in yönetmelik değişikliğine göre, öğrenci taşıma uygulaması kapsamında olan ancak ikili eğitim yapan okullarda yemek hizmeti verilmeyecek. Tekli eğitim yapan okullarda ise yemek hizmetine devam edilecek. Ancak tekli eğitim kapsamındaki okullardaki öğrencilere yönelik ücretsiz yemek uygulamasına da kurallar getirilecek. Öğrenci taşıma

uygulaması kapsamı dışındaki öğrenciler, ücretini ödeseler dahi yemek yiyemeyecek. Benzer şekilde eğitimciler de yemek hizmetinden yararlanamayacak.

İTİBARI ZEDELEYECEK

Yönetmelik değişikliğini BirGün’e değerlendiren Eğitimci Özgür Bozdoğan, iktidarın krizin faturasını halka kesen uygulamalarından eğitim alanının da etkilendiğinin altını çizdi. Değişikliği eleştiren Bozdoğan, bir kamu hizmeti olan eğitimin iktidarın ekonomik tercihlerinin dışında tutulması gerektiğini kaydetti.

Yemek hizmetlerinden yararlanacak-

lara yönelik ayrımcı uygulamaları da eleştiren Bozdoğan, “Bir okulun 500 öğrencisi varsa bunların 100 tanesi taşımalı eğitim kapsamında. Eğer okul tekli eğitim yapıyorsa, o 100 öğrenci ücretsiz yemek yiyebilecek. Kalan öğrenciler ve eğitimciler ise parasını ödeseler dahi hizmetten yararlanamayacak” dedi. İktidarın, hemen her yeni düzenlemeyle öğretmenlik mesleğinin itibarını zedelediğini vurgulayan Bozdoğan, “Bu yönetmelik değişikliği de iktidarın ve MEB’in öğretmenler ile öğrencilere bakış açısını ortaya koymuştur” diye konuştu. Bozdoğan, eğitimin bir kamusal hizmet olduğunun altını çizerek, herkese eşit şartlarda ulaştırılması gerektiğini söyledi.

İSRAİL KIRMIZI ÇİZGİLERİ AŞA AŞA İLERLİYOR

Orta Doğu'da bir günde yaşanan suikastlar tüm dünya gündemini belirledi. 300 günü aşkın süredir Gazze'de katliam gerçekleştiren Siyonist İsrail Lübnan'da Hizbullah'ın kurucularından Fuad Şükür'ü, İran'ın başkenti Tahran'da Hamas'ın siyasi lideri İsmail Haniye'yi suikastla öldürdü. İsrail son bir haftada Hamas'ın askeri komutanlarını Batı Şeria'da, İranlı Şii milisleri de Suriye'de bombaladı. İsrail özellikle Tahran'da gerçekleştirdiği suikastla ABD emperyalizminin kendisini ne kadar desteklediğini ve bu çatışmalarda ne kadar ileri gidebileceğini bir kez daha gösterdi. ABD Kongresi'nde onlarca kez ayakta alkışlanan İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu İsrail'e döner dönmez ABD'den aldığı desteğin boyutunu ve izinlerin neler olduğunu ortaya koydu.

7 Ekim'deki Aksa Tufanı'nın ardından Gazze'ye aralıksız bomba yağdıran ve karadan işgal operasyonlarını sürdüren İsrail "nihai" sonuca ulaşabilmiş değil. İsrail ne rehinenleri geri getirebildi ne de Filistin direnişinin ana ateş gücünü yok edebildi. Üstelik Yemen, Irak ve Lübnan cephesinden de İsrail'e dönük saldırılar artmaya başladı. Gazze'yi bir harabeye çeviren, 40 bini aşkın sivil katleden İsrail, Filistin halkının direniş gücünü kırabilmiş değil.

Gazze'yi insansızlaştırma operasyonları onca yıkıma rağmen hedefine ulaşamadı, halkın örgütlü silahlı gücü de direnmeyi sürdürüyor. Her türlü İHA, SİHA, emperyalistlerin son model savaş uçağı F-35 de dahil olmak üzere tüm hava araçları, denizden uçak gemileri, karadan İsrail'in Merkava tankları, emperyalist güçlerin istihbarat ağıları kullanılsa da 1 sene önceki gibi Gazze'den İsrail'in işgal topraklarına füze atılabiliyor. İsrail'in katliamlarına rağmen yüz binlerce Filistinli hâlâ Gazze Şeridi'nde işgal ve imhaya karşı direniyor. Bu da Filistinli direniş gruplarının yenilmez olduğunu gösteriyor. Filistinlilerin tarihsel haklılığı, meşruluğu ve direnişi, hatta direnme zorunluluğu İsrail'in tüm teknolojik savaş araçları karşısında dimdik ayakta. Filistin halkının haklılığı ve "Nehirden Denize Özgür Filistin" şiarıyla savaşması bize ve tüm dünya halklarına Siyonist İsrail'in taktik zaferler dışında nihai bir zafere ulaşamayacağını gösteriyor.

HAMAS'IN DİPLOMATİK YÜZÜ HANİYE

İsrail'in Hamas Siyasi Büro Şefi İsmail Haniye'yi suikastla Tahran'da öldürmesi Gazze Şeridi'ne dönük saldırıların 300. gününe denk geldi. İsmail Haniye, 300 gündür İsrail, Mısır, ABD ve Katar arasında sürdürülen ateşkes-uzlaşma görüşmelerinde Hamas'ı temsil ediyordu. İsmail Haniye aynı zamanda Filistin direnişi ile Rusya ve Çin emperyalizmi arasındaki bağı kuran isimdi. İsrail yine 2 Ocak'ta Lübnan, TC ve Katar'la müzakere yürüten Hamas liderlerinden Salih el-Aruri'yi Lübnan'da suikastla öldürmüştü. Gazze'de, Batı Şeria'da tam olarak hâkimiyet sağlayamayan, askeri eylemleri durduramayan İsrail bu defa müzakerecisi, diplomatik sembollerini imha ederek Filistin direnişini zayıflatmayı hedefliyor. Bununla Aksa Tufanı ile girdiği yenilgi buhranını tersine çevirmeyi umsa da Gazze'de halkın direnmeye ve silahlı mücadeleye bir şekilde devam etmesi başarısız kalmaya devam ediyor. Öldürülen "fiilen savaşın içinde olmayan" müzakereci bir liderdi sadece. İran'da öldürülmesinin bu ülke devletinin acziyetini ortaya sermesi dışında direnişin dinamiğini büyük bir zarar verdiği dahi ikna edici değildir. Hamas'ın diplomatik simgelerinin öldürülmesi, Hamas'ın askeri gücünün zayıflamasının aksine uzlaşmacı kanadının zayıflamasına yol açar. Bunu Hamas'ın askeri kanadı el Kassam Tugaylarının sözcüsü Ebu Ubeyde'nin açıklamalarında görüyoruz. Ubeyde Haniye'nin öldürülmesinin ardından "Haniye'ye gerçekleştirilen cani suikast, savaşı yeni boyutlara taşıyan ve tüm bölgede büyük yankıları olacak önemli ve tehlikeli bir olaydır" dedi. Ebu Ubeyde halen Gazze Şeridi'nde ve Siyonist İsrail'e karşı savaşı yönetiyor. Savaşın merkezi olan Gazze savaşın yeni boyutlara taşındığını ifade ediyor ve İsrail'in suikastlarının zafere olan inancı daha da artırdığını vurguluyor. İsrail Gazze Şeridi dışında emperyalistlerin sunduğu istihbaratlarla ne kadar suikast gerçekleştirse de direnişin askeri liderleri Ebu Ubeyde, Muhammed Deif ve Yahya Sinwar savaşı Gazze'den yönetmeye devam ediyor. Liderini suikastla kaybeden Hamas artık tamamen askeri kanadın inisiyatifinde daha da sivrileşecek ve savaş kapasitesini artıracak.

Haniye suikastının ardından gözler Lübnan ve İran'a çevrildi. İran ve Hizbullah lideri Nasrallah'tan peşi sıra açıklamalar geldi. Açıklamalarda vurgulanan nokta İsrail'e mutlak cevap verileceği ve İsrail'in kırmızı çizgileri aştığı yönündeydi. Her zamankinden farklı olarak "Direniş Cephesi" adı verilen Yemen, Hizbullah, Irak ve İran'daki güçlerin İsrail'e ortak bir saldırı düzenleyeceği belirtiliyor. İran'ın tehditlerinin gerçeklikten ne kadar uzak olduğuna her seferinde şahit oluyoruz. Emperyalist efendilerinin sözünden çıkmayan İran savaşı dengeli bir şekilde yürütmekten yana tavır alıyor. "Yıpratma savaşı"nın dozajını siyasal konjonktüre göre yükseltip azaltan İran, İsrail'e füze saldırısı gerçekleştirerek "Haniye'nin intikamını" almış olacak. İran bazen kendi yarattığı bazen İsrail'in yarattığı bu gündemlerle bölgedeki nüfuzunu artırmaya çalışıyor. Başarılı olduğunu da söyleyebiliriz. Kendi ülkesinde başta Kürt ulusu olmak üzere Kendi Kaderini Tayin Hakkını çiğneyen, yok sayan ve Kürtlerin yaşam alanlarını ilhak etmekte pervasız davranan İran Filistin'in de özgürlüğünü savunamaz. Onun özgürlük anlayışı apaçık bir gerçilik olan Molla Rejimini, iş birlikçi ve asalak bir devleti Orta Doğu'da ayakta tutmaktan ibarettir. İran İslam Devriminin lideri Humeyni'nin, kovulduğu Irak'tan sonra Fransa'nın himayesine girdiği ve devrim günü Paris'ten İran'a döndüğü, Fransa'nın denetiminde bir lider olduğu gerçeği bile bunu anlamaya yeter! Bu ikiyüzlü, pragmatist politikaların ezilen halklar nezdinde bir karşılığı yoktur.

BÖLGESEL SAVAŞ MI? DENGELİ GERİLİM Mİ?

İsrail'in peş peşe gerçekleştirdiği suikastların ardından "bölgesel savaş çıkacak mı?" sorusu akıllara geliyor. Bu yazı yazılırken henüz İran ve Hizbullah İsrail'e "yanıt" vermemişken birçok ülke İsrail, İran ve Lübnan'a uçak seferlerini durdurdu. Başta ABD olmak üzere birçok ülke "Lübnan'ı terk edin" çağrısı yapıyor. Bilinir ki ABD ne zaman bu çağrıyı yapsa o ülkede ya halka dönük saldırılar gerçekleşiyor ya da

bombalar patlıyor. ABD bir yandan da İsrail'i korumak için Orta Doğu'ya uçak gemisi, F-35 savaş uçağı filosu ve asker gönderiyor. Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır ile olan koordinasyonu güçlendiriyor, İsrail'e dönük saldırıda ortak tavır almayı hedefliyor. Netanyahu'yu ABD kongresinde ayakta alkışlatıp, sırtını sıvazlayıp saldırganlığını artırmamasının arkasındaki güç olan ABD şimdi de "bölgesel savaş"tan endişe ettiğini duyuruyor. Bunlar olurken ABD ekonomisinin artık resmi olarak da "resesyona girdiğinin" duyurulması ve birçok ülkede "borsaların çökmesi" de dikkat çekici bir başka gelişme oldu... Halihazırda 300 gündür tüm tarafların kırmızı çizgileri aşıldı, tüm duvarlar yıkıldı. "Yıpratma savaşı"nın topyekûn bir savaşa dönüşmesini kimse istemiyor. Bölgesel güçler emperyalistler tarafından dizginleniyor. Çıkarlar doğrultusunda bu gerilim artırılıyor ya da azaltılıyor. Bugün dünyanın birçok noktasında irili ufaklı, yoksulluğa, krize ve emperyalizme karşı mücadele veriliyor.

Bu mücadelelerden biri de Gazze'de veriliyor. Hamas, FHKC, İslami Cihad gibi irili ufaklı örgütler Filistin halkının özgürlüğü için savaşıyorlar. Filistin halkıyla bütünleşen bu direniş, İsrail'in katliamları karşısında asla vazgeçmeyecek bağımsız bir Filistin'i istemektedir. Emperyalizme ve Siyonizm'e karşı mücadele eden Filistin'in özgürlük mücadelesini destekleyelim. Bu direnişi gölgelemek için suni gündemler yaratan emperyalist politikalarla karşı direnişin yanında saf tutalım.

ELİMİZDEKİ DEĞERLERİN FARKINDA OLALIM

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Kim olduğumuzu, gücümüzü, kapasitemizi bazen sorgulamalıyız. Özellikle de olacakların belirsizleştiği, kendimizi güçsüz hissettiğimiz, genel olarak işlerin istediğimiz gibi olmadığı; ama nereye baksak bizi çağıran koşullarla sarılı olduğumuzu fark ettiğimiz zamanlarda bu sorgulama önem kazanır. Bunun için yaptıklarımız ve yapabileceklerimiz hakkında düşünmek kendimizi anlamak için önemli bir iştir. Buna sıklıkla yönelmek, bunu etraflica değerlendirmek geleceğimizi doğru yönlendirmede bize yardımcı olacaktır.

Elimizde çok fazla değerli şey var ve olanaklarımız, halkın sahip olduklarını temel alarak söyleyebiliriz ki sonsuzdur. Elimizde olanlara baktığımızda ilk söyleyeceğimiz MLM'nin değerli mirasıdır. Sadece teoriden söz etmiyoruz. Mirastan kastımız aynı zamanda koca bir proleter hareketin pratik birikimdir. Daha yakın zamanda 1 Mayıs çalışmalarına ve tutuklamalarına, mahkemesine de yansıyan yönleriyle devasa bir mirastır konu edeceğimiz. Örneğin 1 Mayıs yargılamasında mahkemeye verilen savunmalarda bu mirası kullandık. Arkamızda dünya komünist hareketinin tüm birikimi vardı. Elbette bunun sadece küçük bir parçasıyla hareket ettik. Bununla birlikte bizi 1 Mayıs'a taşıyan, bir arada tutan ve ortak bir kavrayışla/tutumla savunma yapmaya koşullayan şeyin bu miras olduğunu kim inkâr edebilir...

Ayrıca cesaretimiz var elimizde. Bir avuç kaldığımızda da davanın bayrağını taşıma cesareti, tutsak düşmeye, dışlanmaya/izole edilmeye meydan okuyan ve kaynağını haklı olmaktan alan cesaretimiz var. Bugün hapishanelerde, tüm ağır koşullara, özellikle tecride karşın bilinçlerini yoğuran, birleştiren ve yeniden kalıba döken yoldaşlarımızın varlığı büyük cesaretimizin kendisi değil

midir? Her ne olursa olsun savaşıma cesaretiyle kendini gelecek günlere hazırlayan her bir yoldaşımız bu cesareti avuçlarında

tutuyorken bunun varlığını görmezden gelmek mümkün mü?

Kendini tarihsel bir hareket olan proleter devrimci hareketin bir parçası olarak görmekten gelen, göz ardı etmememiz gereken büyük fedakârlığımız var. Her zaman bir enternasyonal kimlik taşıdığını bilmek ve bu kimlikle enternasyonal devrimci hareketin parçası olarak düşünmek fedakârlığımızın derinliğini ve gücünü gösterir. Bu noktada bireysel kaygılar ve gelecek korkusu alt edilebilir sorunlar-çelişkiler olmaktan daha fazla değildir. Fedakârlık yanı başımızdaki her yoldaşımızın eyleminde, tutumunda mutlaka olan bir şeydir. Bunun farkında olmamak gerçeklik hakkında pek de düşünmemekten ileri gelebilir sadece...

Kuşkusuz başka özelliklerimiz de konu edilebilir, gündemleştirilebilir; ama bu üç özelliğimizi ayırarak yaptıklarımız ve yapabileceklerimiz hakkında tartışmak yararlı olacaktır.

Mirasımız her an kullandığımız, devrim için tüm yaptıklarımızın sürekli parçası olan bir şeydir. Bunun farkında olmadığımız söylenemez. Fakat bu mirasla kurduğumuz ilişki her zaman tartışılabilir. Okumaya, öğrenmeye, düşünmeye, planlı hareket etmeye ayırdığımız zaman mirasımızla kurduğumuz ilişkinin niteliğini belirler. 1 Mayıs tutuklamalarından ve yargılamasından söz ettiğimiz için oradan devam edebiliriz. Yoldaşlarımız tutuklanırken de tutuklu oldukları süre boyunca da komünist bir önder olarak İbrahim ile 1 Mayıs arasındaki ilişkinin farkındadırlar. Onları diri tutan, zorluklar karşısında bir arada olmalarını sağlayan, haklılıklarında tereddüt etmemelerine neden olan şey buydu. Bunlar başından itibaren mirasın onlarda var olduğunu gösteren durumlardır. Mirasla kurduğumuz ilişkinin derinleşmesi için savunma aşamasına ve sonrasına da bakmamız

gerekir ama. Sadece bu süreci doğrudan yoldaşlarımızın değil bütün olarak hepimizin buna bakması gerekir. 1 Mayıs ile İbrahim arasındaki ilişki üzerinde ne kadar çalışma yaptık, diye sormak bunun önemli bir parçası örneğin. 1 Mayıs'ın tarihini elbette az çok biliyoruz ve yeniden okumak her zaman bir ihtiyaç olmayabilir. Ne var ki özelde bir komünist önder olarak İbrahim yoldaşı 1 Mayıs'ın simgesi olarak düşünmek ve tartışmak mirasın derinlemesine incelenmesini gerektirir. Savunmalara da yansıyan bu özellik teorik hazinemizin büyüklüğünü, derinliğini anlamamızda, kavramamızda bize yardımcı olacaktır. Hem savunmaların ayrıntılı bir incelenmesi hem de bunlardan kaynaklanacak tartışmalar ve daha yoğun araştırmalar mirasımıza verdiğimiz değeri gösterecektir. Bu, içinde, birebir yaşadığımız bir deneyim olmakla özel bir iştir. Tabii ki "teorik eğitim" dediğimiz çalışmanın birebir içinde olduğumuz pratiklerin değerlendirmesiyle sınırlı olmayacağını bilmeliyiz. Bu örnek, mirasımızla kurduğumuz ilişkinin niteliğini anlamak bakımından dikkate değerdir. 1 Mayıs'ı yaratanın proleter hareket olduğu gerçeğini teorik olarak da anlamak ve İbrahim'in tüm özellikleriyle bu hareketin özgülümüzdeki sembolü olduğunu kavramak bu sürecin özel bir öğretisi olmuştur. Şimdi dönüp ne yaptığımızı ve ne yapabileceğimizi tartışmak bu öğretilerden beslenmek olacaktır. Elimizdeki değerlerin büyüklüğünü kavramak için çok büyük bir olacaktır.

Günümüzde çok büyük bir çoğunluk cesareti bireysel kahramanlık düzeyinde anlamaktadır. Tabii ki her özellik gibi cesaret de kişilerde somutlaşır. Bu onun özgünlüğüdür. Bununla birlikte o aynı zamanda evrensel bir özelliğe de sahiptir. Sahip olduğumuz cesaret ne tür bir cesarettir? İdeolojik olarak hangi sınıfın bakış açısından besleniyorsak bizde somutlaşan cesaret de o sınıfın evrensel özelliğini taşır. Bu da yaptıklarımızın ve yapacaklarımızın tartışılması sırasında bize yön verecek bir konudur. Cesaretimizi sorgulamalıyız. Eylemlerimizin ne olduğu bu cesaretin niceliği hakkında bilgi verir. Örneğin kitle çalışmalarındaki cesaretimiz ile düşmanla karşı karşıya olduğumuz andaki cesaretimiz niceliksel olarak

farklıdır. Buna karşın içerik olarak bunlar aynıdır. Niteliği belirleyen şeyin eylemin amacı ve doğrultusu olduğunu bilerek ele almalıyız bu gibi konuları. Bir araya gelmek için yaptığımız çalışmalarda da tecrit edilmeye karşı verdiğimiz mücadelelerde de her türden şoven, feodal, erkek egemen saldırıya/hakarete karşı durduğumuzda da bir cesaret sergiliyoruz. Bunu küçümsemek ne yaptığını, nasıl bir baskı altında olduğunu ve devrimci mücadelenin çok zengin biçimlerden meydana geldiğini bilmemektir. Cesaretimizi her eylemde, her söylemde, her olayda sorgulayabiliriz. Kuşkusuz bunu bireysel düzlemde değil evrensel düzlemde esas alarak yapabildiğimizde öğreneceğimiz şey çok daha anlamlı, güçlü olur. Bakış açımızın, ideolojimizin gücüne dayanan cesareti açığa çıkarmak ve geliştirmek için bu önemli bir çaba olacaktır. Fedakârlık devrimci hayatların en önemli ve en gurur duyulması özelliğidir. Bunun her devrimcide kendiliğinden, doğal bir özellik olduğundan kuşkuymuz olmamalıdır. Kuşkusuz bu, söz konusu özelliğin değerini ve önemini küçültmez. Çünkü her birimizi yaşamımızda fedakârlığın sonuçlarını birebir yaşarız. Bize dayatılan ve öğretilen birçok dar duyguyu, dar sorumluluğu ve dar kaygıyı reddetmek fedakârlığın çoklukla rastladığımız biçimidir. Bu çokluk hali bunu önemsemek gerektiğini ispatlar. Devrimimiz büyüdükçe, kitlelere mal oldukça değeri azalacak bu fedakârlık biçimlerinin sorunlara dönüştürülmesi, birer çelişki olarak tartışılması da önemli bir gelişim kaynağıdır. Yaşamlarımızın hemen her parçasında karşılaştığımız bu meseleyi birlikte tartışmanın, değerlendirmenin ve çözenin çabasında olmak örgütlenme bilincinin derinleşmesine çok büyük katkı sunacaktır...

Tüm bunlar bir eleştiri ve özeleştiri mekanizması içinde gerçekleşebilir. Eleştiri ve özeleştiri MLM'lerin dinamiğidir ve olmazsa olmazdır. Sahip olduğumuz olumsuz tüm özelliklerin kaçınılmazlığının bilincinde olarak hareket etmeliyiz. Bunlar sadece mücadele ile alt edilebilirlerdir. Kişisel yeteneklerimiz ne olursa olsun onlara değil mirasımıza, kaynağı enternasyonal hareket olan cesarete ve her defasında devrim bilimiyle buluşturulması gereken fedakârlığa dayanmalıyız.

Tarımda Yarı Feodal İlişkilerin T

DEVİRİNDE TUTARSIZ ANLAYIŞLARA YER YOKTUR

GİRİŞ

Uzun süredir var olan büyük kapitalist krizin tüm ülkelerde neden olduğu kriz dalgaları ve buna karşı gerçekleşen, kitle refleksi biçiminde ifade edilebilir isyanlar önümüzdeki günlerin nasıl geçeceğine dair net fikirler vermektedir. Sadece yarı sömürgelerde değil gelişmiş kapitalist ülkelerde de görülen “ekonomik bozulma”lar ve kitlesele yoksullaşma, sorunun “ülke yönetimleri”nin acziyeti, yöneticilerin dar çıkarlarına göre davranmaları, fanatik olmaları, dinlerine veya milletlerine aşırı tutkuları olmadığını, bunlar da olmakla birlikte asıl sorunun kapitalist sisteme içkin olan (çok meşhur bir ifade olarak buna “yapısal” deniyor! Oysa konu ettiğimiz şey kurguyla oluşan bir “yapı”dan çok insan toplumunun üretim ve yeniden üretim ile gerçekleştirdiği toplumsal ilerlemedir. İnsanın bunun içindeki “kurgusu” genel olarak esas teşkil etmez. İnsan bu toplumsal ilerleme süreçlerinde, yer yer bilinçte sıçramayla meydana gelen devrimler haricinde esas olarak belirlenendir.) aşırı üretim, kâr oranlarının düşmesi, sermaye birikiminin önce yavaşlaması ve ardından düşmesi olduğunu göstermektedir.

Serbest rekabetin ilk döneminden, kapitalizmin olgunlaşmasından itibaren insanlık bu sistemin kaçınılmaz krizlerinin sonuçlarını yaşamaktadır. Üretim araçlarının muazzam gelişmesine, üretimin olabildiğince toplumsallaşmasına yol açan kapitalizm bütün tarihi boyunca kitlelere yoksulluk, işsizlik, gelirden eşitsizlik dayatmıştır. Bunlar onun kaçınılmaz sonuçları olarak gerçekleşmektedir, kapitalizm şartlarında bunlardan kurtuluş yoktur. Çünkü bu sistem nihayetinde artı değer sömürüsüne, canlı insan emeğinin üretim sürecinde gerçekleşen sömürüsüne dayanır. Üretim kâr amaçlı ve piyasaya dönük olduğu için esasen planlı bir ekonomi söz konusu olamaz. Planlı ekonomi uygulamaları denilen ekonomi politikaları burjuva sınıfına hizmet eden devletlerin büyük sermaye gruplarının, büyük tekellerin çıkarlarını gerçekleştirmek için “düzenleyici” rolü oynamalarından ibarettir. Örneğin son süreçte Türkiye’de uygu-

lanan, “planlı ekonomi” olarak tanımlanmasa da “tasarrufun planlanması” diyebileceğimiz ekonomi politikaları büyük tekellere, finans merkezlerine ödenmek “zorunda” olunan borçların tahsili içindir. Sadece bu da değil “yatırım şartlarını düzeltmek” adı verilen ama aslında amacı finans merkezlerine “talan ve sömürü şartlarını” sunmak olan bu “tasarruf ekonomisi” böyle bir ekonomidir.

Merkez Bankası rezervlerinin yükseltilmesi, faizlerin yüksek tutulması, ücretlerin düşük tutulması (asgari ücrete yapılan zammın sürekli olarak enflasyon oranının çok gerisinde kalması, beklenen “arazammın” gerçekleştirilmemesi), emekli maaşlarının güven kaybına rağmen, ısrarla artırılmaması vb. hep büyük sermaye gruplarının, büyük tekellerin çıkarlarını gerçekleştirmek içindir. Şu anda Dünya’da hiçbir yer, hiçbir ülke üretmek, emek sömürüsüne dayanan kâr ile “yeniden sermaye”yi gerçekleştirmek, bu yolla zenginleşmek için yeterli şartlara sahip değildir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde, uzun süreceğe benzer bir durgunluk süreci söz konusu. ABD, enflasyonu düşürmek üzere faizi artırma politikasından vazgeçemediği için bugün ciddi bir resesyona girmiş bulunmaktadır. ABD ekonomisinin halihazırda dünya ekonomisinin motoru olduğu gerçeği bu resesyonun yaygınlaşacağını, derinleşeceğini gösterir. Krizin son belirtisi “tarım dışı istihdam ve işsizlik” oranındaki beklentinin altında kalan artış oldu. Borsaları ve genel olarak piyasaları etkileyen bu düşüşle birlikte ciddi bir “değer kaybı”ndan, ABD borsalarında bir gecede (perşembeyi cumaya bağlayan gece) 2.9 trilyon dolarlık bir kayıp yaşandığından söz edilmektedir. Ekonomisinde durgunluk olduğu gerçeğini uzun bir süredir suni önlemlerle, enflasyon ve faiz dengesini finansal hamlelerle kurarak gizleyen Fed yönetiminin piyasayı manipüle eden yorumlarının sonuna gelindiğinden kuşku yoktur. Borsada ve gerçek ekonomide ciddi kayıplar yaşayan, sermayesini yeniden üretecek dinamikleri bir süreliğine kaybeden ABD ekonomisinin bu krizi bir dünya ekonomisi krizi olduğunu ısrarla vurgulamak gerekir.

Bağımlı ülkelerdeki kapsamlı ekonomik sorunları salt bu ülkelerdeki “başarısız

ekonomi yönetimlerine” bağlayan yaklaşımın bir manipülasyon aracı olduğunu ileri sürüyoruz. Aslanan emperyalist dünyanın dayandığı kapitalist ekonominin kaçınılmaz krizleridir. Bu ülkelerin büyük sermaye gruplarının, tekellerinin ekonomik krizlerin yarattığı sonuçlara göre bağımlı ülkelerdeki kaynaklara yönelmeleri bu ülkelerdeki ekonomi politikalarının belirleyici unsurlarından biridir. Bu güçlerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, emperyalizmin yarattığı olanaklar kullanılarak bağımlı ülkelerdeki geri ekonomik şartlar sürdürülmektedir. Ülkemizde yarı feodal şartların halen varlığını sürdürmesi, feodalizmin tümünden, tüm kalıntılarıyla tasfiye edilmesinin esasta faşizm uygulanarak engellenmesi emperyalizmin kaçınılmaz olarak ürettiği bir sonuçtur. Benzeri tüm ülkelerdeki aşırı milliyetçi, dindar, tam gerici bir avuç yönetici grubun dar çıkarlarına dayalı ekonomi politikalarının temel dayanaklarından biri emperyalizmdir.

Emperyalizme karşı mücadele ülkemizdeki tüm halk sınıflarının ve katmanlarının ortak konusudur. Böyle olmakla birlikte bu ortak bir amaçla hareket etmenin doğal/kendiliğinden koşullarını yaratmaz.

Yoksul ama toprağı olan köylünün, küçük işletme sahiplerinin, küçük burjuvaların, ulusal burjuvaların emperyalizme karşı mücadelesi “kendi mülkiyet biçimlerine” ve bunlardan kaynaklanan bilinçlerine yansır. Sosyalizm yönünde değil de küçük üretimini ve mülkiyetini korumak yönünde davranmaları da bu nedenle kaçınılmazdır. Bu, onları devrim düşmanı yapmaz. Bununla birlikte sosyalizmin tutarlı savunucusu da yapmaz. Emperyalizme karşı tutarlı çizginin başarısında onların olmazsa olmazlığı emperyalizme karşı kaçınılmaz ortak mücadelede tanımlıdır.

Bu yazı dizimizde bizimki gibi ülkelerdeki feodal şartların, dinamiklerin gerçekliğini de ortaya koyarak küçük üretime dair olumlu bir rota çizmenin anti bilimsel ve anti Marksist özelliklerini ortaya koyacağız. Böylelikle kapitalist krizlerin neden olduğu sonuçlarla, özellikle sermaye ihracı ile gerçekleşen değişimlerin anlamı da çözümlenebilecektir. Ayrıca ülkemizdeki devrimin, toplumsal gelişimin doğal bir ürünü

olduğunu ileri sürdüğümüz büyük toplumsal dönüşümlerin ülkemizdeki somut durumu da gözler önünde serilmiş olacaktır. “Devrimimiz kimlere karşıdır ve kimler içindir” sorusunun bir özet yanıtı niteliğindeki yazımızda yaygın bir üretim biçimi olarak küçük üretimi tartışacağız...

Kapitalist ekonominin tarımda oynadığı devrimci rol toplumsal ilerlemenin en önemli, değeri çok büyük tarihi rollerden biridir. Bugünkü toplumsal üretimin gücü ve yetkinliği, ayrıca gelecekteki toplumsal mülkiyetin de bu olaydan ayrı değerlendirilemez. Ne var ki bu devrimci rol kapitalizmin emperyalizm aşaması ile birlikte **tamamen** sona ermiştir. Günümüzde emperyalizm aşamasının ileri bir düzeyine sahip kapitalizm tarımda devrimin bütünlüklü ilerlemesinin önünü kesen, geri ekonomik şartlardaki ülke ekonomilerinin tarımını kimi zaman dehşet verici biçimlerde baltalayan bir role sahiptir. Uzun bir süredir bu ülkelerdeki tarımsal devrim bu kapitalizme karşı güçlü ve yok edici toplumsal eyleme gereksinim duymaktadır. Yarı feodal ülkelerdeki bu tür bir devrimi kavramadıkça tüm insanlığın gerçek kurtuluşu, toplumsal mülkiyetin tüm şartları gerçekleştiremeyecektir. Nasıl bir toplumsal düzene sahip olduğumuzu öğrenerek, bunun için kafa yorarak kurtuluşumuzun dinamiklerini anlamak zorundayız. Bunu engelleyen, buna bir biçimde muhalefet eden, gerici yaklaşımlarla toplumsal kurtuluşun gerçek bilincini bulanıklaştıran, kendi dar düşüncesini ve belirsiz geleceğini bütün topluma yayan anlayışlara karşı mücadele söz konusu anlamı zorunluluğunun bir parçasıdır. Bütün çalışmalarımızın temelinde özellikle yer alan “anlama zorunluluğu” ideolojik ve teorik mücadelelerimizin de bir parçasıdır. Bu zorunluluğun gerçekleşmesine/kavranmasına vesile olacağını umarak dizi yazımıza başlıyoruz...

TARIMDA YARI FEODAL İLİŞKİLERİN TEMEL DAYANAĞI: KÜÇÜK ÜRETİMİ

Lenin Tarım Sorunu teorisinde (Cilt-12) kapitalizmin tarımda oynadığı devrimci rolü Kautsky’den şu alıntıyla ortaya koyar: “*Kapitalizm tarımda, yoksulluk ve cehalet içinde ezilen köylülerin geleneksel zanaatını tarımbilimin bilimsel uygulamasına dönüştürerek,*

Temel Dayanağı: Küçük Üretim-I

tarımın ezeli durgunluğunu kırarak ve toplumsal emeğin üretici güçlerinin hızla gelişmesine ivme kazandırarak devasa bir devrim gerçekleşmiştir...” (Lenin, 1998:19)

Hayvanların, toprağın ıslahı, tarımda uzmanlaşmanın ve iş bölümünün gelişmesine tekniğin eşlik etmesiyle beraber ürün değişimi yaygınlaşmış, çeşitlilik ve verimlilik önemli bir artış göstermiştir. Makinede buhar ve elektriğin kullanılmasıyla bu üretim dalında muazzam gelişmeler yaşanmış, bakteriyoloji tarıma uygulanmış, bitki fizyolojisine uygun yapay gübre kullanımı gelişmiştir. Bunların hepsi toplumun doğaya bağımlılığını, doğa karşısındaki acziyetini azaltmada önemli rol oynayan yadsınamaz ilerlemelerdir. Bunun başat aktörünün kapitalizm/ burjuvazi olması, gerçekliği değiştirmez. Burjuvazinin gericileşip emperyalist karakter kazanmasıyla beraber toplumun ilerlemesine, üretici güçlerin gelişimine uygun üretim ilişkilerinin devrimci dönüşümüne bütün olanaklarıyla engel olmaya başlaması tarihsel olarak oynadığı ilerici rolü inkâr etmek, hepten olumsuzlamak için, daha da kötüsü onun karşısına kutsamak ve kurtuluş gibi sunmak üzere küçük üretimi-mülkiyeti yerleştirmek için doğru, haklı bir gerekçe olamaz. Neden olduğu olumsuz toplumsal sonuçları, daha ileri ve üstün bir toplumsal düzenle, sosyalizm-komünizmle aşmanın gerekçesine dönüştürmek gerekirken kıyaslanarak değerlendirildiğinde korkunç derecede yıkıcı da olsa emperyalizme küçük üretimi tercih etmek, bu geri üretim ve mülkiyet biçimini kutsayıp bir direnç noktası görmekte ısrar tarihsel gericiliktir.

Kuşkusuz bu teoriler yeni değil, hemen her tarihsel dönemeçte “devrimci” bir çözüm olarak değişik biçimlerde savunulmaktadır. Bu görüşleri mümkün olduğunca eleştiri konusu yapıp mahkûm etmek ideolojik mücadelenin bir gereğidir.

Bundan hareketle “**Emperyalist Tekellerin Kışkacında Türkiye’de Tarım**” başlıklı Nisan Yayıncılık’tan çıkarılan kitaptaki görüşleri konu edeceğiz. Meselenin, özellikle son yıllarda önemli gelişmelerle beraber yoğun tartışılması, daha kapsamlı ele alınmayı gerektirdiğine

kuşku olmasa da değerlendirmemizin sınırlı olacağını belirtmeliyiz.

KÜÇÜK ÜRETİM BÜYÜK AMAÇ

“...büyük çiftliklerde şirketler tarafından yapılan endüstriyel tarıma karşı küçük aile üretiminin önemi Birleşmiş Milletler (BM) tarafından yapılan bir araştırmayla kanıtlanmıştır. BM, 57 ülkede, bin civarında noktada yapılan bir araştırma sonucuna göre küçük aile üreticiliği ile yapılan tarımsal üretim endüstriyel tarım üretimiyle kıyaslandığında küçük aile üretimiyle yapılan üretim verimliliği endüstriyel tarım sanayi üretimine karşı ürün çeşitlerine göre yüzde 30 ile 70 arasında değişen oranlarda daha verimli olduğunu tespit etmiştir...” (Esrin Balcı, **Emperyalist Tekellerin Kışkacında Türkiye’de Tarım, Nisan Yayıncılık, s. 249**)

Küçük meta üretimi kapitalizmin çekirdeğidir, onun büyüüp gelişmesi yani büyük üretime dönüşmesi kapitalizmin zaferini pekiştirir. Büyük üretimin zaferi pekiştikçe küçük üretimin de sefaleti derinleşir. Küçük üretim her ne kadar kapitalizmin gelişiminin koşulu olsa da bu gelişim sadece küçük üretimin yıkımı pahasına olur. Kapitalizmin onun mahvına neden olması ne küçük üretimin savunulmasını gerektirir ne de kapitalizmin çekirdeği olan bu üretimi bir kurtuluş, bir çare gibi görmeyi. Kapitalizmi kötülüklerin sebebi ilan edip olumsuzlarken bağrında kapitalist ilişkileri taşıyan daha geri bir üretimi olumlamak tutarlı da değildir. Küçük üretim ne meta ilişkilerini ortadan kaldırma karakteri taşır ne de onun egemenliği kapitalizmin yol açtığı sorunların çözümünü sağlar. Onun varacağı yer sermayenin-metanın egemen olacağı bir burjuva toplumdan başka bir şey olmayacaktır. Emperyalizm küçük aile üretimini-mülkiyetini yıkıp proleterleşmeyi artırırken ve bu daha ileri düzeyde bir sınıfsal savaşımla proletaryanın görevi haline getirip büyük sosyalist üretimin koşullarını geliştirirken küçük burjuvanın savunduğu şey, geriye dönüp küçük aile üretimini inşa etmek, korumak olmaktadır. Bu bile onun proleter görüşten, ideolojiden yoksunluğunu gösterir. Küçük üretim sosyalizmin maddi koşullarını sağlamayacağına, gelişmiş kapitalizm bu koşulları küçük üretime göre daha

büyük ve geniş ölçüde sağlayacağına, proletarya için sınıf savaşımla olanağını her bakımdan daha ileri düzeye vardıracağına göre proleter bakış açısından bu ikisi arasında küçük üretim lehine bir tercih yapılamaz. Proletarya tarihsel ve iktisadi bakımdan toplumsal ilerlemeyle sonuçlanmış/sonuçlanan hiçbir durum karşısında ilerici hiçbir özellik taşımayan daha geri bir toplumsal üretim-iliski biçimini diriltme taraftarı değildir, olamaz. Buna taraf olan da proleter karakterden yoksundur.

Küçük üretimin iktisadi açıdan giderek daha fazla geriletilmesi bizi büyük özel mülkiyetin büyük sosyalist mülkiyete dönüştürülmesi doğrultusunda daha tam bir kararlılık göstermeye zorlar. Küçük mülkiyeti kutsama-koruma görevine soyunmak tam bir acziyet halidir. Engels küçük köylünün kaçınılmaz yok oluşunu gördüğümüzü; ama bunu çabuklaştırmakta hiç de yükümlü olmadığımızı, proletaryanın iktidarında büyük toprak sahipleri için gerçekleştirdiğimiz zorla kamulaştırmayı küçük köylüler için aklımızdan bile geçirmeyeceğimizi, onu olumlu örneklerle, büyük toplumsal üretimin toplumsal faydalarını pratikte gösterek ikna edeceğimizi söylerken temel yaklaşımımızı ifade ediyordu. Bu görüş temel bir anlayış olarak Marksistlerin tartışmasız ortak görüşüdür.

Sosyalist üretimin karşısında küçük üretimin kaçınılmaz yok oluşu kendiliğinden, hiçbir zorlama, zor alımı olmadan örnekler yoluyla iknaya dayalı iken kapitalizmde bu tam tersi şekilde gelişir, gerçekleşir. Biz nasıl ki onun kaçınılmaz yok oluşunu çabuklaştırmakla yükümlü değilsek kapitalizmin bunu çabuklaştıran gelişimini engellemekle de yükümlü değiliz. Bu bize rağmen gerçekleşen bir süreçtir ve proletarya bu yıkımın karşısında ancak büyük toplumsal mülkiyeti savunabilir. *“Genel olarak konuşmak gerekirse, küçük mülkiyeti desteklemek gerici bir şeydir, çünkü böyle bir destek büyük ölçekli kapitalist ekonomiye karşı yöneltilmiştir ve sonuç olarak toplumsal gelişmeyi geciktirir ve sınıf savaşımını engeller ve örter. Ancak bu durumda biz, küçük mülkiyeti kapitalizme karşı değil, serfliğe karşı desteklemek istiyoruz; bu durumda küçük köylülüğü desteklemekle, sınıf savaşımının gelişmesine güçlü bir dür-*

tü kazandırmış oluyoruz...” (Lenin, **İşçi Sınıfı ve Köylülük, Sol Yayınları, s. 38**) Proletaryanın büyük amacı kendisiyle beraber bütün sınıfların kaçınılmaz yok oluşu doğrultusunda toplumun dönüştürülmesini sağlamaktır. Dolayısıyla kendisi dahil herhangi bir sınıfın kaçınılmaz yok oluşunu engellemek için özel bir amaç gütmesi onun kendi büyük amacına aykırıdır. Bu yüzden proletarya küçük üreticiyi kapitalizmden ancak kapitalizmi yok ederek kurtarabilir. Bu, aynı zamanda kapitalizmi üreten, ona dayanak teşkil eden küçük üretimin de sosyalist üretime örnekler yoluyla iknaya dayalı asimilasyonunu gerektirir.

Kapitalizm altında küçük üretimin korunmasının özellikle kapitalizmin egemen hale gelemediği Türkiye gibi ülkelerde üretici güçlerin gelişimi bakımından özel politikalarla ele almayı gerektirdiği de üzerinde durulması gereken bir meseledir. Bu noktada problem (Lenin’in de belirttiği gibi onu kapitalizme karşı değil, serfliğe karşı desteklemek) onun hangi ilişkilerin gelişimine bağlandığını ayırt etmektir. Örneğin komprador burjuvazi ve toprak ağalarının mevcut ilişkilerini üretmeye hizmet edecek şekilde ele alınırsa ne üretici güçlerin gelişimine hizmet edebilir ne de egemen yarı feodal ilişkilerin-üretimin cenderesinden kurtulabilir.

Emperyalizmin tahakkümündeki egemen sınıfların, üretimin kendisini güçlendirmekten başka bir sonuç elde edilemez. Bu ilişkiler altında küçük üretimin korunması kapitalizmin gelişimine hizmet edecek kapitalist bir önlem olarak bile gerçekleştirilemez. Ancak proletarya onu bu yarı feodal gerici ilişkiler karşısında üretici güçlerin gelişimi doğrultusunda kararlı bir şekilde teşvik edebilir, destekleyebilir ve o, ancak proletarya ile ittifak halinde bu boyundurluğu kırıp önündeki engelleri kaldırarak sefaletten kurtulabilir. Proletarya Partisi bu yaklaşımını özel taktikler, çalışmalar, kampanyalar vb. ile de güncel politikada somutlaştırabilir. (Yazının konusu olmadığından bu sorumluluğa genel bir vurgu yapmakla yetiniyoruz.)

Devam edecek...

SEÇMEDİĞİN SÜRECE TÜM OLASILIKLAR MÜMKÜNDÜR

Erkek egemen anlayışa karşı mücadelenin de tüm diğer mücadeleler gibi bütünde geliştirilmesi gerekir. Parçada gördüğümüz, anladığımız anlayışların tarihsel ve sınıfsal bir bütünlüğü vardır. Bu onun gerçek gücüdür. Komünist olmayan anlayışlara karşı mücadelenin bütünlüklü olmak zorunda olduğu fikrini erkek egemen anlayışa karşı da uygulamak gerekir. Kadın üzerindeki baskının ağırlığı ve yoğunluğu ancak bütünlüklü kavrayışa sahip olduğumuz derecede alt edilebilecektir...

PARÇADA KALAN PARÇADA KAYBOLUR

Komünist olmayan davranışların bize ait olmadığını, bu nedenle bu davranışları dışlamak gerektiği konusunda net olmalıyız. Dışlamak, göremeyeceğin kadar uzağa itmek değildir; komünist olmayan düşüncenin oluşmasına olanak vermeyecek düzeyde ve yoğunlukta doğruyu yapmak, sınıf mücadelesi içinde proleter bilinci sürekli taşımaktır. Bunun, “iki çizgi mücadelesini reddetmek” olduğunu ileri sürebilecekler çıkarsa eğer, daha açıklayıcı olmak için: Komünist olmayan düşüncenin açığa çıkması ve dışlanması için komünist olanın açığa çıkarılması ve gerçekleştirilmesi gerek-

tiğinden söz ettiğimizi ifade etmeliyiz. Komünist düşünce açığa çıkarılmadığı takdirde komünist olmayan düşüncenin “komünist olmadığı” tespiti yapılamaz. Komünist düşüncenin egemenliğinde komünist olmayan düşüncenin yaşam şansı azalmaktadır. İki çizgi mücadelesi, iki çizginin -komünist ve komünist olmayan- aynı anda yaşamasına, gerçekleşmesine **müşamaha** göstermek değildir. Tam aksine bu iki düşünce biri diğerini dışlar biçimde olanaklıdır. Bir şeyin olanaklı olduğunu söylemek gerçekleşmesi gerektiğini savunmak değildir. İki çizgi mücadelesi bu gereklilik yaklaşımını yadsımak üzere geliştirilmiş bir anlayıştır.

“Bunlar parti içindeki sınıf çelişkilerini, toplumdaki yeni ve eski şeyler arasındaki çelişkileri yansıtır.” (Mao)

Bundan yola çıkarak ülkemizin burjuva-feodal toplumsal yapısının geriliklerinin komünist saflara sirayet edeceğinden şüphe etmemeyi öğrenmeliyiz. Bu burjuva-feodal anlayışın taşıyıcıları da nihayetinde kolektifin bir parçası olurlar. Parçalar da bize aittir fakat parçalar bütüne değil, bütün parçalara hükmetmelidir. Koşulların çelişkilerdeki etkisini hiçbir zaman reddetmiyoruz; bununla beraber koşullara hükmetme iradesini göstermek gerektiğini savunuyoruz. Koşullara hükmedebilir ya da koşulların etkisi altında kalabiliriz,

kaybedebilir ya da kazanabiliriz. Bu savaşta elimizde bir silah olduğunu bilmemiz gerekmektedir. Elimizdeki silah, daha önce de defalarca dikkat çektiğimiz üzere MLM’dir.

Sorunlarımız, tartışmalarımız, eylemlerimiz gösteriyor ki komünist olmayan düşünceyi dışlamak konusunda ciddi eksikliklerimiz söz konusu. Şimdi biz elimizdeki silaha modern dünyanın en gelişkin, alt edilemez, biricik silahı değil de “taş alet” muamelesi yapıyorsak bu onun niteliğinin farkında olmadığımızı gösterir. Böylesi her durumda yeniyi sahiplenmediğimizi, eskide takılıp kaldığımızı itiraf etmeliyiz. Bizim elimizdeki silah çağa uygundur. Biz de eski insan değil, yeni insanız. Elimizdeki silahı tanımıyorsak onun işe yaramasını bekleyemeyiz, silahın kendiliğinden ateşlenmesi mümkün olabilir mi? Yeni insanla yeni silah buluşmalıdır. Ancak bu durumda, MLM komünistlerin elinde olduğunda burjuvazi için yıkıcı; ezilen sınıf, cins ve uluslar için yapıcı bir güce dönüşecektir.

HER ŞEYİ BİLDİĞİNİ SANAN YANILIR

“Dünyanın en gülünç insanları kulaktan dolma bazı ham bilgilerle kendisini ‘allâme-i cihan’ sanan ‘çokbilmiş’lerdir. Bu, bu insanların boylarının ölçüsünü pek iyi bilmediklerini gösterir.” (Mao Zedung, Teori ve Pratik)

Etrafımıza baktığımızda Mao’nun bahsini ettiği insanları çok rahat görebiliriz. Etrafımızdaki bu insanların temel sorunu inceleme yöntemini, doğru bilginin gelişimini dışlamalarıdır. Bunun ciddi ve sürekli irade gerektiren bir tutum olduğu açıktır, dışlama da bundan ötürüdür. Oysa ancak doğru bilgi, dolayısıyla ısrarlı irade doğru müdahalelerin, doğru davranışların kaynağıdır. Koşullara hükmetmek ancak koşulları; ama aynı zamanda şeyin -burada kendinin- özünü anlamakla mümkün olabilir. Yani koşulların, şeyin bilgisine sahip olmayan boyunun ölçüsünü öğrenmek zorunda kalır.

Dünyada ve özel olarak ülkemizdeki gelişmeler, koşullar ve koşulların kolektifte ve bireylerdeki etkisi gözümüzü kapatamayacağımız olgulardır. “Koşullar mevcuttur” deriz; bunu devrimimiz için de söyleriz, karşı devrim için de. Bunun tam açılımı devrim ve karşı devrim için de gelişim olanaklarının var olduğudur. Sadece “var” değil, aynı zamanda gelişme şartlarına da sahiplerdir. Hangisinin gelişim halinde olduğu ve geliştiği öznelerin tavrına bağlıdır.

Kolektifte de komünist ve komünist olmayanın gelişim koşulları vardır. Mücadele ve hâkimiyet bu noktada **niteliğimizi** belirleyecektir. Komünist niteliğimizi artırmayı hedeflemek zorundayız: mücadeleyle komünist

BPKD döneminde komünlerde Kızıl Kitap tartışılıyor.

olanın hâkimiyeti sağlanmalı, komünist hareket/davranış sağlamlaşmalı, süreklileşmelidir. Yoksa, devrimin ve karşı devrimin tüm bilgisine sahip olduğumuz kanısıyla hareket edersek ne yeni kavrayabiliriz ne de komünist niteliğimizi geliştirebiliriz. Çelişkinin evrenselliği ve özgüllüğü meselesini bu yazımızda derinleştirmeye gerek duymuyoruz. Sadece bu ilkelerin tam anlamıyla anlaşılmadığı, sorunlara yönelirken özgül yanların kaçırıldığına ya da yalnızca özgül yanların incelendiğine tanık olduğumuzu belirtelim. Kadının kurtuluş sorununu “aile” ya da “emek sömürüsü” ile sınırlamak gibi. Sınırlı bu anlayışlar ne erkek egemenliği ne de kadının üzerindeki tahakkümü anlayabilir. Anlayamadığı gibi de cevap da olamaz.

ERKEK EGEMENLİĞİN KAYNAĞINA YÖNELEMEMEK

Kadının üzerindeki tahakkümü anlayabilmek için çelişkinin özgüllüğünün bilinmesi gerekmektedir. Nitekim koşullarımızdaki erkek egemen davranışın kaynağı bu düzendir. Bu düzen var oldukça erkek egemenlik de olacaktır,

diyoruz. Peki erkek egemen anlayışın yansımalarını, sonuçlarını ne kadar kavrayabiliyoruz? Çünkü kaynağa bunları kavrayabildiğimiz oranda yaklaşabiliriz.

Kadınlar üzerindeki tahakkümü anladığını söyleyenler çoğunlukla anlamıyordur. Ülkemizin iç içe geçmiş, karmaşık üretim ilişkileri ve toplumsal yapısı da bunu olumsuz yönde etkilemektedir. Sorunun kaynağını bulmak için yukarıda da sözünü ettiğimiz üzere inceleme yöntemine başvurmamızdır. Bizi inceleme yöntemden alıkoyan şey ise erkek egemen anlayışın kendisidir. Egemen olan egemenliğin yıkılmasından, ayrıcalıklarının elinden alınmasından korkar. Erkeğin egemenliği kendiliğinden vardır. Bu düzen erkeğe sunuludur. Kendi başına o çoğunlukla bunun farkında bile değildir. Bu içselleştirilmiş, sağlamlaştırılmış bir anlayış ve davranış biçimidir. Özellikle yönelinmezse bilince çıkarılamaz. Komünist kadın ve erkekler bu nedenle kendindeki erkek egemenliğe yönelmelidir. Eğer hepimiz birer parçaysak ve bir araya geldiğimizde bir bütünü oluşturuyorsak bütün için de bunu yapmalıyız. Çünkü kendini yıkmak,

yalnızca kendimizle alakalı değildir. Bunun bir anlayışı yıkmak olduğunu da farkına varırsak yıkım ve inşa anlamlı olur. Kendinde değiştirme-dönüştürme gücünü bulamamak ya da erkek egemenliği sıradan bir “zaaf” olarak görmek demek, “anlayış sorunu” olarak görmemek demektir. Burada komünist düşünceye, halka, devrime inanmama vardır. Değiştirmek-dönüştürmek, yıkmak-inşa etmek bize içkindir. Yıkımın kendisi sancılı olabilir; çünkü tüm dünyada hâkim olan bir anlayış kendinde, kolektifte yıkmak oldukça zordur. Sosyalist devrimlerde karşı devrimin saldırıları da buna benzer: Erkek egemenlik her zaman teyakkuz halinde olacaktır; çünkü karşı devrime aittir. Günlük yaşamın ve devrimci faaliyetin her anında bu sorunla karşı karşıya olduğumuzu **fark edebilecek** kadar donanmalıyız. Fark edersek müdahale etmemizin zorunluluğuna da ikna olabiliriz.

Nihayetinde erkek egemenliği “anlayış eksikliği”, “burjuva çizgi” yerine “zaaf” olarak nitelendirmek o sorunu çözmeye iradesini de yerle bir etmektedir. Pekâlâ “yemek yemeye zaafım var”,

“alışverişe zaafım var”, “televizyon izlemeye zaafım var” denilebilir; fakat erkek egemenlik böyle bir durum değildir. Zaaf değil, anlayış eksikliğidir; hatta her erkek egemenlik de yalnızca anlayış eksikliği değildir. Bazıları kadın düşmanlığına tekabül etmektedir. İçimizde ve dışımızda, hâkim olan ya da olmaya çalışan erkek egemenlik de mücadelemizin parçasıdır.

Erkek egemenlik bir devrimcide onun hem faaliyetinde hem de günlük yaşamında çeşitli görüngülerle kendini belli eder: Eylemde, gazete, bildiri dağıtırken ya da aile, arkadaş ortamında. Biraz düşünürsek bulabileceğimiz; gözlerimizi kapattığımız, yeniden yeniden üretmekten çekinmediğimiz, bunun **neye** mal olduğunu anlayamadığımız bu gerçekleri görmek zorundayız. Bunlar devrimimizi ilerleten değil, geriletan anlayışın görüngüleridir. Görüngülerle mücadele etmek kötü değildir, kötü olan onun beslendiği anlayışla uzlaşmaktadır, parçada kazanma arzusudur. Farkındalık ve mücadele görüngüsüyle başlasa da bunu bütüne mal etmek gerektiğini hiç unutmamalıyız.

Temmuz ayında 23 kadın katledildi

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu 2024 Temmuz Veri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre 2024 Temmuz ayında 23 kadın cinayeti, 23 şüpheli kadın ölümü gerçekleşti.

Katledilen 23 kadından

4'ü boşanmak istemek, barışmayı reddetmek, evlenmeyi reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak istemesi bahanesi ile, 1'i annesinin boşanmak istemesi bahanesiyle katledildi.

Verilerine göre temmuz ayında kadınların yüzde 35'i evli olduğu erkekler tarafından katledildi. Kadınların yüzde 87'si evlerinde katledildi. Yüzde 65'i ateşli silah ile katledildi.

Raporda şu ifadeler kullanıldı:

"Bu ay 23 kadın cinayeti işlenmiş, 23 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulunmuştur. Öldürülen 23 kadından 4'ü boşanmak istemek, barışmayı

reddetmek, evlenmeyi reddetmek, ilişkiyi reddetmek gibi kendi hayatına dair karar almak istemesi bahanesi ile, 1'i annelerinin boşanmak istemesi bahanesiyle öldürüldü. 18'inin ise hangi bahaneyle öldürüldüğü tespit edilemedi. 18 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesi, kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucudur.

Kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça şiddet boyut değiştirerek sürmeye devam ediyor."

'Aile Hukuku Değerlendirme Kurulu' oluşturuldu

Adalet Bakanlığı tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre Bakanlık bünyesinde oluşturulan "Aile Hukuku Değerlendirme Kurulu" nafaka, velayet gibi uzun zamandır tartışılan konuları gündeme alacak. Buna göre artık nafaka, velayet "aile içinde" tartışılacak.

Anayasa'nın 41'inci maddesinde yer alan "Ailenin korunması ve çocuk hakları" ilkesi çerçevesinde, Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un imzasıyla "Aile Hukuku Değerlendirme Kurulu" oluşturuldu.

Türkiye Adalet Akademisi tarafından aile mahkemelerinin etkinliğinin artırılması amacıyla Avrupa Konseyi ile iş birliği yapılarak "Aile Mahkemelerinin Etkinliğinin Artırılması: Aile Bireylerinin Haklarının Daha İyi Korunması" projesi geliştirilerek uygulanmıştı. Proje kapsamında yapılan çalıştaylar, sempozyumlar, odak grup toplantıları ve eğitim faaliyetleri sonucunda, aile hukukuna ilişkin "aile hukuku alanında

görev yapan ilk derece mahkemeleri, bölge adliye mahkemeleri, Yargıtay, barolar, ilgili bakanlıklar arasındaki iş birliğinin daha da artırılması gerektiği" tespiti yapıldı.

Kurulun, Türkiye'deki aile hukuku sisteminde uluslararası uygulama örneklerini de göz önünde bulundurarak eksiklikleri gidermesi yönünde çalışmalar yürütmesinin amaçlandığı savunulurken kurul önümüzdeki günlerde toplanarak faaliyetlerine başlayacak.

Bu türden oluşumların neredeyse her dönem kadınlar aleyhine sonuçlar ürettiği biliniyor.

TEKNOLOJİ TEKELLERİ, TOPLUMSAL GELİŞİMİ TEHDİT EDİYOR!

Geçtiğimiz günlerde dünyanın en büyük yazılım geliştiricisi şirketi olan Microsoft kaynaklı bir kesinti yaşandı. Bu kesinti, özellikle Windows işletim sistemi tabanlı yürütülen birçok faaliyetin sekteye uğramasına sebep oldu. Böylece, teknolojinin tekelleşmesinin sonuçları ve günlük yaşam arasındaki ilişki yeniden gündeme gelmiş oldu.

19 Temmuz günü yaşanan kesinti sonrası özellikle havaalanları, hastaneler ve bankalar gibi birçok sektör kısa süreli iş göremez hale geldi. Havayolu şirketleri tarafından “check-in” gibi işlemler durdurulurken ardı ardına kesintiye yönelik açıklamalar yapıldı. Günümüzde hemen her sektörde bilgisayar ve esasta Microsoft şirketine bağlı yazılım unsurlarının kullanıldığı göz önüne alındığında, bu şirket faaliyetlerinde yaşanacak en küçük aksaklığın Dünya çapında sonuçlar doğurduğu bir kez daha görüldü. Kesinti sebebi ile gelen şikayetler arasında, online bankacılık sistemlerinin çalışmaması, e-ticaret faaliyetlerine erişim sağlanamaması, İngiltere gibi ülkelerde hastane acil servislerinin bazı faaliyetlerinin durdurulması, demiryolu ve havayolu seferlerinde aksamalar yaşandığı bildirildi. Yani birbirinden bağımsız olan birçok sektör, bu kesintiden nasibini almış oldu.

Bugüne kadarki en büyük Bilgi Teknolojileri (BT) kesintileri olduğu belirtilen bu kesintinin sebebinin CrowdStrike güncellemesi olduğu ve bu sebeple 8.5 milyon cihazın etkilendiği açıklandı. Bilgi teknoloji desteklerinin birçok sektörde faaliyet gösteren şirketler için kendilerini rekabet kulvarında tutabilmek adına vazgeçilmez hale geldiği bilinmektedir. Günlük hayattan ticaret alanına, hizmet sektörü ve sanayiye kadar BT faaliyetlerine duyulan ihtiyaç, bu alanda tekeller arasında mücadeleyi de beraberinde getirmektedir. Ancak şu ana kadar yazılım teknolojileri ve sağlayıcıları alanında tahakküm, Microsoft’un elindedir. Dolayısı ile Microsoft kaynaklı yaşanan en küçük aksaklık, yazılım ve bilgi teknolojilerini faaliyetlerinin bel kemiği haline getiren şirketleri oldukça ciddi şekilde etkilemektedir.

Office ve Windows gibi önemli programların yazılımcısı konumunda olan Microsoft’un bu denli geniş biçimde

hayatımıza girmiş olması, BT ve yazılım teknolojilerinin tekel haline gelmiş olması gerçeğini bir kez daha göstermiştir. Ayrıca açığa çıkan bir başka gerçek, bir alanın tekel kontrolü altındaki gelişiminin toplum için ne derece büyük bir risk barındırdığıdır. Ortaya çıkan teknoloji birikimi tekelleşir, tekelleştikçe toplum için bir risk haline gelir. Çünkü ortaya çıkan teknoloji tekellerin ihtiyaçlarına göre biçim alır, bu ihtiyaçların karşılanması adına kullanıma sunulur. Tekellerin ihtiyacının sömürüyü derinleştirmek ve daha fazla kâr sağlamak uğruna insanlığın geleceğini karartmak olduğu göz önüne alındığında bu tehlikenin portresi daha net biçimde ortaya çıkmaktadır. Yazılım teknolojileri ve BT alanındaki gelişim, bu alandaki tekellerin ticaret, hizmet ve hatta sanayi alanına kadar yayılımını beraberinde getirmiştir. Alhabet, Microsoft, Meta gibi şirketler gelecekte günlük hayatta ve üretimde daha fazla kullanım alanı bulacak yapay zeka gibi teknolojileri üzerine ciddi yatırımlar yapmaktadır. Böylece halihazırda internet ve bilgisayar teknolojileri alanında ciddi tahakkümü bulunan tekeller, yeni teknolojik atılımları hazırlamakta ve yine bu gelişimin kendi tahakkümlerini genişletecek biçimde kullanıma alınmasını sağlamaktadırlar. Teknolojiyi toplum açısından risk haline getiren olgu da budur. Bugün sıkça tartışılan ve toplumsal bir fobi haline getirilen yapay zeka sorununu da bu açıdan ele almak gerekmektedir. Yapay zekayı tek başına yazılım teknolojileri gibi bir alana sıkıştırmak mümkün değildir, oldukça geniş kapsamlıdır. Aynı zamanda içinde bir tehlike de barındırmaktadır. Ancak bu tehlike, bilim-kurgu filmlerine veya komplo teorilerine konu olacak cinsten değildir. Bu alanda tekelleşen egemenler, açığa çıkan teknolojiyi ilk elden toplum üzerindeki hakimiyetlerini pekiştirecek biçimde kullanılmaktadırlar.

Teknoloji tekelleri açısından bu gelişim, yeni sömürü kaynaklarının açığa çıkarılması ve rakipleri karşısında avantaj sağlamak için büyük bir fırsattır. Teknoloji alanındaki gelişim, yalnızca bu tekellerin faaliyetlerinin gelişmesi olarak sonuçlanmaz. Aynı zamanda diğer sektörlerdeki tekellerin gelişimi ve kendi aralarındaki mücadelenin seyri için de oldukça önemli bir yerde durur. Geliştirilen bir yazılım, makinelerin gelişimini, dolayısı ile sanayi üretiminin

gelişimini tetikleyebilmektedir. Doğal kaynakların ortaya çıkarılması ve işlenmesinde önemli rol alabilmektedir. Bu sebeptendir ki dünyanın en değerli 10 şirketin 7 tanesi ve ilk 3’ü teknoloji şirketlerinden oluşmaktadır. Bu şirketlerin değeri, hızlı teknolojik gelişim becerilerinden ve bu teknolojilerin üretime entegrasyonunda aldıkları rolden ileri gelmektedir. Bu şirketlerden ilk üç tanesinin değeri neredeyse 5 trilyon dolara ulaşmaktadır.

Bu tekeller, yalnızca teknoloji alanında faaliyet göstermezler, tekeller birbirini besleyen birden fazla iş kolundan meydana gelebilmektedir. Ayrıca yalnızca aynı sektör içerisinden değil, finans tekelleri gibi farklı sektörlerden tekelleri mülksüzleştirerek de gelişim sağlarlar. Örneğin Microsoft, aynı zamanda yenilenebilir enerji alanında ciddi yatırımlar gerçekleştirmektedir. Ayrıca yazılım ve yapay zeka teknolojileri alanında uluslararası çapta yatırımlar gerçekleştirir. Yine Microsoft şirketi yalnızca 2024 yılı itibarı ile Fransa, İspanya ve İsveç gibi birçok ülkede on milyarlarca dolar değerinde yatırım duyurmuştur. Bu yatırımlar, yeni teknolojik atılımların sağlanması adına yapılmaktadır, ortaya çıkan teknolojik gelişim bu tekellerin diğer tekeller ile rekabet gücünü artıracak, diğer sektörleri ve günlük yaşamı kendilerine daha bağımlı hale getirecektir. Bu durum ise yalnızca teknolojik birikimin değil, sermaye birikiminin de bu alanda daha fazla yoğunlaşmasını beraberinde getirmektedir.

Özellikle BT gücünü elinde tutan şirketler, sermaye birikimi ve günlük hayatta edindikleri yer aracılığı ile tahakküm alanlarını genişletmektedir. Bu alandaki tekellerin yapısı itibarı ile sermayeye ek olarak teknolojik birikim de sağladıkları ve teknolojik birikimin elde edilmesinin oldukça büyük bir avantaj olması sebebi ile yeni tekellerin oluşmasının koşulları da diğer sektörlerde göre oldukça zordur. Oluşması halinde ise paylaşım ve rekabet şartları yine diğer sektörlerde göre oldukça zorlu olmaktadır.

İçinden geçtiğimiz süreç, emperyalistler arası çelişkilerin derinleştiği ve pazar çekişmesinin daha sert geçtiği bir dönemdir. Paylaşımın daha sert koşullarda gerçekleşme ve savaş olasılığı,

her alanda emperyalistlerin birbiri ile olan ilişkilerini ayırıştırma çabasını da beraberinde getirmektedir. Bugün için bu ayrışım başlamıştır, elbette bütünlüklü olarak gerçekleşmesi ise mümkün değildir. Bu ayrışımın esas yönü, görece avantajlı olanın rakibine yönelik baskı unsuru yaratmasıdır. Örneğin rezerv para ABD dolarıdır ve Amerikan Merkez Bankası (Fed) faiz politikaları ile bu gücünü diğer emperyalistler ve kendisine bağımlı ülkeler üzerinde kullanır ve tahakkümünü derinleştirmeye, başat emperyalist güç konumunu pekiştirmeye çalışır. Diğer emperyalist ülkeler de kendi para birimleri üzerinden faaliyet göstermenin yollarını arayarak, buna dair politikalar belirler ve ABD dolarının gücünü kırmaya çalışır. Ya da çip gibi elektronik cihazların beyni olan parçaların üretiminin sekteye uğratılması ve bu alanda ABD emperyalizminin açık ara önde olan pozisyonunun sarsılması için Çin tarafından başlatılan atılım, yaptırımlar ve çip krizi ile karşılık bulmuştu. Yazılım teknolojileri alanında da aynı ayrışımın sağlanabilmesi için çaba sürdürülmektedir. Çin sosyal emperyalizmi ve Rus emperyalizmi bu konuda politik bir hat belirleyerek, yapay zeka ve BT alanında Batılı emperyalistlerin tahakkümünün kırılabilmesi ve bu alanda bağımlılıktan çıkılabilmesi için çalışmalar başlatmıştır. Ancak teknolojik ayrışımın sağlanabilmesi, uzun yıllara ihtiyaç duyan bir sorundur. Bu alandaki en küçük bağımlılık ise, herhangi bir paylaşım savaşı sırasında askeri teknolojilerden lojistiğe kadar geniş bir alanı etkileyebilecektir.

Microsoft kesintisi ile birlikte milyonlarca insanın bir anda karşısında beliren mavi ekran, aslında teknoloji tekellerinin yapısını gözler önüne sermektedir. Günlük hayatımızda, işimizde, üretimde, yolculuklarımızda, hastanelerde, alışveriş yaparken dahi bu gerçekliğe işaret etmektedir. Tüm yaşamımıza sirayet eden teknolojik gelişim, emperyalist tekellerin elinde tahakküm, baskı ve sömürü aracına dönüşmektedir. Bilimin ürünleri olarak ve toplumsal gelişimin önemli bir basamağına dönüşebilecek araçlar, toplumsal gelişim karşısında bir engele dönüşmektedir. Emperyalist tekellerin elindeki her aracın gelişimi, yine bu tekellerin ihtiyaçlarına göre kullanıma sunulmaktadır.

BUNAKTAN SONRA ABD HALKINA YENİ BİR SEÇENEK: KAMALA HARRİS!

Burjuvazinin en büyük aldatmacalardan bir olan yönetme olgusu, yönetme kabiliyetinin yalnızca egemen sınıflara özgü olduğu ve dahası yalnızca egemen sınıfların yönetebileceği fikrini işler, bu fikrin yaygınlaşması için de tutarlı bir çaba içindedir. Ülkelerin seçim pratikleri, diğer bir ifade ile yönetme erki üzerindeki kavgalar hep aynı masalı özetler. Burjuva demokrasisinin tüm biçimleri, hikayesini bu gerçek üzerine inşa eder. ABD seçimleri ise bu duruma iyi bir örnek olarak not edilebilir.

ABD 5 Kasım'da seçime gidecek. 3. dünya savaşı olasılığına daha fazla dikkat çekildiği bir dönemde ABD yeni başkanını seçecek. Egemen sınıflar her yerde merakla bu seçimin sonuçlarına odaklanmış durumda. Ne de olsa seçim, emperyalist kapitalist sistemin kalbinde yaşanacak.

Başkanlık seçimlerinde aday olarak öne çık(ıla)n biri "deli" -ki suç kaydı da var- Trump; diğeri "bunak" Biden olmak üzere iki aday, yönetme erkine talip oldular. Demokratlar, başkanlık seçimlerinde Biden'ı ikinci kez aday gösterme konusunda kararlıydılar. Fakat Biden canlı yayında Trump'ın karşısındakötü, hatta berbat bir performans sergileyince Demokratlar için işlerin yolunda gitmediği anlaşıldı. Üstüne Trump'a yönelik suikast girişimi, onu daha popüler bir figüre dönüştürdü. "Ağzından çıkanı kulağı duymayan" Biden karşısında, suikast girişimi sonrası ayağa kalkıp cesaret gösterisi sergilemeyi becermiş ve "savaş" diye çığırılmış bir Trump vardı. Bir anlamda ABD'nin geleceği bu iki resim üzerinden okundu. Biden'a seçimden çekilmesi yönünde baskılar artmaya başlayıp tepkiler yoğunlaşınca Biden çekilmek zorunda kaldı. Biden bu kararı ülkesinin çıkarlarına dikkat çekerek aldı. Ne de olsa ulusal çıkarlar her şeyin üstündeydi!

Biden'in seçimden çekilme kararı almasının ardından Kamala Harris Demokratların başkan adayı olarak öne çıktı ve nihayetinde adaylığı kesinleşti. Cumhuriyetçiler Trump ile Demokratlar

da Harris ile ipi göğüslemek istiyorlar. Trump tanıdık bir figür. Kimi zaman şovmen, kimi zaman bir "deli" profili çiziyor; üstüne sabıkası da var, yani kriminal bir tip. Bu kriminal tipin karşısında bir savcı olan Harris'in konumlandırılması ironik bir durum! Cumhuriyetçiler içinde en güçlü figür olan Trump'ın bu özelliği popüler siyasetin kurallarına göre davranmasından ileri geliyor. Şovmenliği popülizmin ruhuyla birleştirmeyi başarmış bir karakter. Cumhuriyetçilerin en gerici kanadının taleplerini "büyük Amerika" hülyası ile birleştirmiş Trump, rakibi Biden'ı rahat bir şekilde egale etti. Onun yaşlılığını diline doladı ve şimdi en yaşlı aday kendisi! Kuşkusuz Biden'ın bir süreden beridir tartışılan sağlık sorunları -bunaklık da diyebiliriz- Trump'ın işini kolaylaştırdı. Yaptığı gaflar Biden'ı şirinleştirmede aksine yarışın dışına itti.

Demokratlar Trump'ın karşısına Harris ile çıkmaya karar verdiler. Trump'ın temsil ettiği değerler karşısına bir kadını, dahası Güney Asya ve Afrika kökenli esmer bir göçmeni çıkarmak Demokratları umutlandırdı, kitleyi mobilize etti. Öyle ki bir günde 80 milyon dolar bağış toplandı. Harris kimlik olarak Trump'ın temsil ettiği değerlerin aksini işaret ediyor. Aslında Tayyip'in temsil ettiği değerler karşısında Bay Kemal'i -Kürt Alevi- hatırlatıyor. Harris bu yönü ile "güçlü" bir figür. Trump'ın muhafazakâr çizgisinin aksine politik olarak da "iyi" bir liberal.

Trump hem bir karakter olarak hem de temsil ettiği değerler açısından kuşkusuz teşhir edilecek biri. Peki ya Harris? Demokratların adayı olması yani Trump'ın karşısında olması ona sempati duymak için yeterli mi? Kimlik siyaseti üzerinden bunlar kulağa hoş gelebilir. Harris'in "öteki" kimliği, politik çizgisini önemsizleştirir mi?

ABD siyaseti esas olarak iki ana kamp üzerinden şekillenmektedir. Demokratlar ve Cumhuriyetçiler. Bir anlamda, müesses nizam bu iki ana kampa emanettir. İkisinin de ortak özelliği ABD'nin çıkarlarını korumaktır. Esas

olan budur. Güncelliği bakımından dikkat çekmekte fayda var, iki kandan da İsrail karşısındaki tavrı nettir. İsrail'in güvenliği ve istikrarı, ABD'nin bölgesel çıkarları için elzemdir. İsrail'in istikrarı için bölgenin sürdürülebilir bir istikrarsızlığa mahkûm olması gerekmektedir. Bu bağlamda Harris'in ya da Trump'ın müesses nizamın çıkarlarına karşıt bir tavır geliştirmesi söz konusu dahi olamaz.

Harris geçen yılın kasım ayında "Kendisini savunması için İsrail'e verdiğimiz desteğe herhangi bir koşul getirmeyeceğiz" demişti. İsrail'in kendini "savunması" için onu cesaretlendirmekten geri adım atmıyordu. Yani İsrail'in Filistin'i kan gölüne çevirmesini bir hak olarak tanıyor ve ifade ediyordu.

Şimdilerde ise "eleştirel" olan Harris, İsrail'e katliamları durdurmayı değil, ama "İsrail masum sivilleri korumak için daha çok şey yapmalı" diye uyarı yapmakta. ABD'nin çıkarları söz konusu olduğunda Harris'in "öteki"lerden biri olması hiçbir şey ifade etmiyor. Evet o bir göçmen kadın; ama o İsrail'in zulmü altında inleyen kadınları değil, Filistinli kadınlara gözyaşını ve acıyı reva gören değerleri temsil ediyor.

Harris başka konularda da farklı bir yaklaşım sergilemiyor. Ukrayna meselesinde NATO'nun daha aktif görev almasını tercih ettiği biliniyor. Biden, Zelenski ile Trump'ın adını karıştırmıştı, Harris ise Zelenski Kongre'de konuştuğunda onun arkasında Ukrayna bayrağı açacak kadar ona "hayran." Çünkü Zelenski, Rusya'nın çevrelenmesi politikasında savaş atı rolünü layıkıyla yerine getiriyor. Evet, Harris'in kökleri emperyalistlerin yağmaladığı iki kıtaya dayanıyor. Ama o tam da yağmanın ve yıkımın değerlerini temsil ediyor.

Çin konusunda da Harris ülkesinin çıkarlarına sadık bir çizgi izliyor. Meseleyi jeopolitik pencereden ele alıp bölgedeki fay hatlarını germekte sakınca görmüyor. Bölgeye daha önce yaptığı ziyaretler hatırlanabilir. Dış politika alanındaki söylemler burjuvazinin, ulusu kendi

çıkarları etrafında birleştirmek için kullandığı önemli ve kullanışlı bir alan olarak karşımızda duruyor. Bölgesel güç olma hevesi de emperyalist saldırganlık da hep aynı teraneye dayanır.

Harris, Demokratların ekonomi politikasını uygulamakta kararlı. Pandemi sonrasında yükselen enflasyon ABD gibi gelişmiş ekonomileri de vurdu. Ardından Rusya – Ukrayna savaşı enerji fiyatlarını etkiledi. 2022'de ise ABD ekonomisi son 40 yılın en yüksek enflasyonunu gördü. Enflasyonu düşürmek için faiz artırımına gidildi ama ülke ekonomisine dair endişeler giderilemedi. ABD ekonomisinin borçlanma hızı endişeleri artırıyor. Mevcut kamu borcunun 35 trilyon dolar civarında olduğu belirtiliyor. Borçlanmanın istikrarlı bir şekilde artacağı uyarıları da haksız sayılmaz. Devlet borçlarının ABD ekonomisini finansal krize sürükleyeceği uyarıları gerçeğe dönüşüyor. Kriz koşullarının halkın yaşamını doğrudan etkilediği/ etkileyeceği bir sır değil. Harris'in farklı bir program uygulamayacağı da...

Burjuvazi kendi seçeneksizliğini halka seçenekmiş gibi pazarlamakta pek mahir. Yazının başında dikkat çekmiştik. Yönetme kabiliyetini yalnızca kendilerine yakıştırırlar, halka ise seçmek kalır. Trump'ın dengesizliği ya da Biden'ın bunaklığı bir seçenек olarak sunulur. Ama aslında tıkanmış bir siyaset gerçekliği söz konusudur. Sahneye fırlayan adayların profili bir kriz halinin tarifidir. Harris'in tüm "öteki" kimlikleri de çözül(e)memiş sorunların itirafıdır. Kuşkusuz ilgili sorunların varlığı sistemin devamlılığı açısından anlamlıdır. Anlamlı olmayan tek şey salt Trump'ın karşısında olduğu için sempatiyle karşılanmasıdır. Harris'in tüm "öteki" kimlikleri onu şirinleştirmez; çünkü onun "öteki" kimlikleri ile kurduğu ilişki önemlidir. Hangi değerleri temsil ettiği bu ilişkileniş ile anlam kazanır. Bu bağlamda Harris'in, müesses nizamın değerlerini temsil ettiğini rahatlıkla belirtebiliriz.

"TÜM YARATIKLARA ÖZGÜRLÜK!"

Faşizmin dönemsel temsilcisi olarak AKP-MHP faşist bloku tarafından "Hayvanları Koruma Kanunu" adıyla düzenlenen ve görünen amacı "millet için ve millet adına" hayvan katliamı olan yasanın mecliste kabul edilmesine karşı toplumsal tepki yükselmeye devam ediyor. Koruma adı altında katliamın zeminini oluşturan bu tür yasaların yabancıları değiliz. Faşist devletin yasama tarihi bu türden oksimoron kanunlarla doludur. Koruma adı altında katletme yasalastırıldı...

Bugün Erdoğan'ın "milletimizin sesine kulak verdik" çıkışı, son birkaç senedir özellikle haberleştirilen, tekrardan palazlandırılmak üzere sönen "hayvan saldırıları" söylemlerine dayanmaktadır. Hayvan saldırılarını sokak köpeklerinin katliamına gerekçe yapmak sömürü mekanizmasından ve sömürücü ve asalak zorbaların yönetme hırsından ayrı değerlendirilemez.

Bu yasanın hedefi olan hayvanlar ve insanlar arasındaki ilişkiyi tarihselliği

içerisinde, diyalektik bir kavrayış ile ele almak gerekir. Dolayısıyla bugün faşizmin saldırı odağındaki sokak hayvanlarının yaşam hakkı ile insanın özgürlük mücadelesi arasındaki ilişkiyi kavrayışımız, bu mücadele içerisindeki görevlerimizi ortaya koyacaktır.

İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinde hayvanların toplumsal yaşam içinde insanın koruma ve korunma içgüdülerini harekete geçiren ve karşılayan bir yeri varken hayvanların evcilleştirilmeleriyle birlikte somut ihtiyacı giderme formu kazanmıştır. Kapitalist ve feodal üretim ilişkileri içerisinde sermaye tarafından geniş bir rant kapısı olarak görülen hayvanların maruz bırakıldıkları tahakküm ve sömürünün şiddeti her geçen gün artmaktadır. Bu üretim ilişkileri içerisinde insanın değersizleştirilmesiyle, alt türü olarak nitelendirilen ve insanlar ile niceliksel olarak her alana yayılmış olan ilişkiler geliştiren hayvanların değersizleştirilmesi benzerlik gösterir. Bu anlamda egemen sınıfların tahakkümü altında kurulan insan ile hayvanın özgürlük mücadelesinin birbiri ile ilişki

içerisinde olduğunu ifade etmek gerekir.

Kapitalist üretim ilişkileri içinde doğa ve hayvanlar, egemen sınıflar tarafından bedava, hediye olarak kullanılabilen üretim araçları olduğundan, doğaya karşı da farklı konumlara sahiptir. Sonuç olarak, insanın doğayla ya da öncelikle özel mülk olarak muamele gören hayvanlarla ilişkisi bu biçimde şekillenmiştir. Açıkça ifade edebiliriz ki, kapitalist toplumsal ilişkiler altında, hayvanlarla olan ilişkiyi egemen sınıflar belirler. Komünizm, insanın kendinden uzaklaşması olarak özel mülkiyetin aşılması ve tam da bu nedenle insan özünün insan tarafından ve insan için gerçek temellüktür; komünizm bu nedenle insanın toplumsal bir varlık olarak kendine/doğaya tam dönüşüdür. Bilinçli olarak gerçekleştirilen ve gelişimin tüm zenginliğini kucaklayan bu dönüş, insan ile doğa ve doğa ile insan arasındaki çatışmanın esas çözümlüdür. Marx'ın komünist toplum anlayışı, artık değer yasasının vesayeti altında olmayan özgür ve eşit bireyler aracılığıyla demokratik olarak işleyen

etik bir topluluktur.

Marx, bu yeni dünyayı yaratmak için gerekli bilince ulaşmak amacıyla, insanlığın kitlesel ölçekte değiştirilmesi gerektiğini iddia etti. Devrimden söz ettiğinde bu, insanlığın 'tüm çağların pisliğinden' kurtulduğu ve 'toplumu yeniden kurmaya uygun' hale geldiği sosyal bir devrim olduğu kadar etik bir devrimdir. Hayvanlarla ilişkilerimizde merhamet ve adalet, bu devrimin gerekli bir parçasıdır. İçinde bulunduğumuz sömürü ve tahakküm düzeninin değişmesi için hayvanlarla olan toplumsal ilişkiler aşağıdan bir sınıf mücadelesi nesnesi haline gelmelidir.

HAYVANLAR ACIYI HİSSEDER Mİ?

Toplumsal yapıda azımsanmayacak denli güçlü bir inanış hayvanların duygulardan yoksun olduğundan ve muhakeme yeteneğinin insana özgü olduğundan bahseder. Bu inanca dayanan sırtıyla kimileri öldürmeyi hak görür, vicdanını rahatlatır. Peki bize düşen nedir? Elbette gerici ve

gerçek dışı olan bu inancı yıkmak. Marks ve Engels'in düşüncelerinde oldukça değerli gördükleri Darwin'in, İnsanın Türeyişi eserindeki saptaması ile başlayalım. Darwin, "İnsanın ve yukarı hayvanların zihinleri arasındaki fark nitel değil, kesinlikle nicel bir farktır. İnsanın övündüğü çeşitli yetilerin, duygu ve sezgilerin, daha aşağı hayvanlarda, başlangıç halinde ve bazen iyi gelişmiş olarak bile bulunabildiğini gördük." saptaması Engels'in hayvanlar üzerine geliştirdikleri görüşleriyle desteklenmiştir.

Engels, Doğanın Diyalektiği yapıtında hayvanların zihinsel kapasiteleri üzerine tartışırken kendi köpeği Dido'ya da atıfta bulunarak "bütün zihinsel etkinliğimiz hayvanlarla ortaktır: tümevarım, tüm dengelim ve dolayısıyla soyutlama, bilinmeyen nesnelerin tahlili, sentez ve her ikisinin birleştirilmesi olan deney" çıkarımında bulunmuştur. Engels, tüm bu işlem biçimlerinin özsel olarak insanlarda ve gelişmiş hayvanlarda aynı olduğunu savunur. Ancak derece olarak farklı olduğunu da ekler. Yani, yine onun deyişiyle, "yöntemin temel özellikleri aynıdır, insanda ve hayvanda, her ikisi de yalnızca bu ilkel yöntemlerle çalıştıkları ve yetindikleri sürece, aynı sonuca götürürler."

Dolayısıyla şöyle bir çıkarım yapmaktan kendimizi alıkoyamıyoruz; hayvanlar acıyı hisseder ancak insan, kendi kapasitesini yüceltmekle o denli meşguldür ve bunun sarhoşluğunu yaşamaktadır ki kendisi dışındaki herhangi bir türün hissedebildiğine inanmamaktadır.

Tüm bu gerçekliği ortaya koymakla birlikte bu durumda diyalektik, insanlar ve diğer tüm türler arasındaki farkın, ortak bir sosyo-doğal birlik içindeki tarihsel praksisin sosyo-doğal bir farkı olduğu anlamına gelmektedir. Darwin'in de çeşitli yazılarında belirttiği gibi her insani özelliğin ilgili biçimlerini diğer türlerde bulmak mümkündür; bunlar arasında belki de siyasi açıdan en önemlilerinden biri acı çekme becerisidir. Ancak tüm bunların yanı sıra, insanlar da doğal yaratıklar olmalarına ve türsel bir yaşam sürmelerine rağmen, sosyal emeklerini türe özgü bir şekilde organize etmiş ve bu da diğer türlerin belirli gelişim yollarından farklı olarak nispeten bağımsız bir insani gelişim yolu açmıştır. Bu süreçte insanlar birey ve kolektif olarak

çeşitli kapasiteler geliştirmiş ve bu da insani gelişimin daha da genişlemesine ve yoğunlaşmasına yol açmıştır. Bu durumda diğer hayvan türlerini anlamak istiyorsak onları, göreceli sosyo-doğal özgüllüklerine ve tarihsel gelişim yollarına göre anlamalı ve kavramlaştırmalıyız. Bu, insan standartlarını kullanarak ve insan özelliklerinin yokluğunu eksiklik olarak sınıflandırarak yapılamaz.

HAYVAN KATLİAMI FAŞİZMİN TARİHİDİR

Katliam yasasının TBMM'de kabul edilmesiyle birlikte katliamı iktidar blokuna sınırlandıran anlayış, faşist Türk devletin kanlı geçmişini göz ardı etmeyi sürdürüyor. Öyle ki birçok yerde faşist Kemalist diktatörlüğün "hayvansever" kimliği ile öne çıkarıldığına şaşkınlıkla şahitlik ediyoruz. 1932'de, Mustafa Kemal Atatürk'ün iktidar sürecinde Sağlık Bakanlığı tarafından resmî gazetede "Köpeklerle karşı itti haz edilecek tedbirler hakkında" başlığıyla yayımlanan kararlara göz atalım;

"Sahipsiz olan bütün köpekler itlâf edilecek, şehir ve kasabalar dahilinde beslenen sahipli köpekler; hiçbir suretle başı boş olarak mahalle aralarında, çarşı ve pazarda dolaştırılmayacak, sahipli olduğu hâlde maskesiz dolaştığı görülen köpekler itlâf edilecek, köylerde bulunan sahipli köpekler gündüzleri bir mahalde bağlı olarak bulundurulacak ve ancak geceleri bekçilik işini görebilmeleri için serbest bırakılacaklardır. Köpeklerin öldürülmesinde ise zehir kullanılmış ve kullanılacak zehir masrafı, şehir ve kasabalar belediyelerinin sorumluluğuna verilmiştir."

Oldukça tanıdık gelen maddeler, kılıf değiştiren iktidar kliklerinin ortaklaştıkları özü ayyuka çıkarmaktadır. Dolayısıyla karşımızda duran katliam yasası yenilik barındırmamakla birlikte faşizmin tarihsel pratiğidir. Bunu somutlamak gerekirse, önümüzde 80 bini aşkın köpeğin katledildiği "Hayırsızada Soykırımı" durmaktadır. Soykırımın uygulayıcısı dönemin belediye başkanı Suphi Bey ve sonrasında yerine gelen Cemil Topuzlu soykırımı gizleme gereksinimi bile duymadılar. Topuzlu şöyle diyordu, "İlanı meşrutiyyetten sonra İstanbul'daki köpeklerin büyük bir kısmı toplatılarak Marmara'daki Hayırsız Adaya gönderilmişti. Bununla beraber Şehreminliğe

tayinim sıralarında otuz bine yakın köpek buldum. Bunları yavaş yavaş imha ettirdim." Suphi Bey ve Cemil Topuzlu'nun türevleri ise varlığını sürdürdü elbette. Sonrasında faşist Bedrettin Dalan köpek katliamına dair projeleriyle göz önüne çıktı. Ve sonrasında başka başka faşist temsiller...

RANT KAPISININ ARKASINDAN KAN KOKUSU GELİYOR

İktidar cephesi tarafından "sokak köpekleri" olarak sorunsallaştırılan ve çözüm olarak ötanaziye getiren yasayla birlikte kullanılacak zehrin de Newbridge isimli şirket tarafından getirileceği öğrenildi. Newbridge şirketinin ortakları ise hiç de yabancı değil. Eski bakan Vahit Kirişçi ve CEO'su eski bakan Ali Rıza Alaboyun. Yönetim kadrosunda da AKP'li eski vekiller Nevzat Pakdil ve Mehmet Erdoğan yer alıyor.

Faşist klikler her katliamı rant kapısına dönüştürme gayretindedir. Türkiye gibi yarı sömürge, yarı feodal ekonomik-siyasi yapılarda ise bu rant kapısı gelişmiş emperyalist sömürü çarklarıyla değil tefeci, rantıye ve asalak sermaye üzerinden gelişir. Dolayısıyla hayvan katliamından kâr gütmek ancak bir asalağın pratiği olabilir. Üretim ilişkileri zayıflamış, tükenmiş, toplumlardaki egemenler leş kargaları misali çer çöp ile yetinecek, bu yetinmeyi bastırmak için ise yaptıklarıyla böbürleneceklerdir.

Ötanazi en uzak çözüm iken bunda ısrar etmek leş kargalarının ranttan doyum sağlama arzusudur. Nitekim iktidar blokunun Avrupa örnekleriyle süslediği katliam yasasına karşı Avrupa'da 1850'lerden 1990'lara kadar bu çözüm denendi. Yani faşist blokun süslemelemindeki Avrupa olsa olsa 1990'lardaki Avrupa olabilir. Bu vazgeçiş somutlaştırmak için Romanya örneğini verebiliriz. Romanya Bükreş'te 2001 yılında, bugün Türkiye'deki katliam yasalarını andıran yasa yürürlüğe sokuldu. Bunun sonucunda Bükreş'teki tüm hayvanlar toplatıldı ve öldürüldü. Bu sayı 70 bin civarıydı. Ancak 2011 yılına gelindiğinde sokakta yaşayan köpek sayısı tekrar 50 bine yükseldi. Bunun karşısında yine 2001 yılında Romanya'nın Oradea kentinde 4 bin civarı sokakta yaşayan köpek kısırlaştırıldı ve bu sayı 2011 yılında 350'ye geriledi. Karşımızda duran ve anlamlı bir sonuç veren bu

somut örnek, egemenler için herhangi bir anlam barındırmamaktadır. Çünkü bu onların rantı için gerekli koşulları sağlamamaktadır.

EGEMENLERİN YASA SOFRASINDA ÖRGÜTSÜZ HALKIN AÇLIĞI

Yasa tartışmalarını uzaktan izledik, bazen de kesilen yayınlar gözlerimizi kör etti. Gördüğümüz kadarıyla öyleydi ki güzelce giyinmiş onlarca kişi başrolü kapmak için kıyasıya bir mücadele verdi. En çok bağırmanın en "devrimci" olduğu yasa tartışmalarında mücadele meclis salonlarına sıkıştırıldı, halkın öfkesinden kaçırıldı. Popülist siyasi imgeler göğsümüzü "kabarttı".

Toplumsal mücadelenin tahakküm altında tutulduğu ve faşizmin sopasını sallayarak sokaklarda gezdiği son süreçte, düzenin içinde muhalif postu giyinmişlerin mücadelenin sokak ayağını baltaladığını bir kez daha gördük. Toplumsal öfkenin dizginlenmesi yalnızca faşist iktidarın korku iklimiyle değil, uzlaşmacı pratiklerle de örüldü ve örülmeye devam ediliyor. Egemenlerin ve düzen siyasetinin vasıfsızlığına bir kez daha şahitlik ettik. Bugün, yanılgılardan öğrenme ve kendi pratiklerimizi güçlendirmenin, mücadelenin sokak ayağını örmenin zorunluluğunu kavradık. Örgütsüzlüğün neden olduğu sözsüzlük, faşizme güven halka umutsuzluk veriyor. Faşist iktidar bloku güç sarhoşluğuyla aklına esen her şeyi yapabilme yanılgısının girdabında, halkın örgütlü mücadelesini görmezden gelme gafletine kapılıyor. Onu, en güçlü zamanlarını geçirdiğini düşündüğü otokrasi düzenini alaşağı etmek örgütlü mücadeleye güç kazandırmakla koşulludur.

YASANIN HÜKMÜ SOKAKTA YOKTUR

Katliam yasasının meclisteki gösterişli tartışmasını arkamızda bıraktık. Şimdi önümüzde yalnızca sokak, sokaktaki örgütlenmeler duruyor. Ezilen sınıf dayanışmasını yükselterek sokaktaki dostlarımızı kollama, mücadeleyi büyüme sorumluluğunu taşıyoruz. Biliyoruz ki halkın örgütlü mücadelesi karşısında egemenlerin yasalarının sokakta hiçbir hükmü yoktur.

SORUN LİYAKAT MI?

ORTAKLAŞAN SORUNLAR VE KİTLELERİN YAYGINLAŞAN TEPKİLERİ

Dünya'nın her bir noktasında egemen sınıflar halklara karşı hak gaspına, talan ve sömürü merkezli saldırılara devam ediyor. Bu saldırılar karşısında halklar birçok yerde öfkesini sokağa taşıyor ve buralarda isyan harlanıyor. Bunun yeni örneklerini Arjantin, Kenya ve Nijerya gibi ülkelerde gördük.

Benzer bir durum, sebebi farklı yansısa da temelde ekonomik kriz olmak üzere Bangladeş'te görüldü. Öğrenci gençliğin örgütleyicisi olduğu protestolarda 200'den fazla kişi katledildi. Bu rakamın çok daha fazla olduğu genel olarak kabul gören bir iddia. Protestocu öğrenciler Avami Birliği Partisi ile bu partinin öğrenci kanadı Bangladeş Öğrenciler Birliği'nin yoğun saldırılarına maruz kaldı. İktidar partisinin kanadı olan bu öğrenci birliği sokaklarda öğrencilere silahlarla birçok saldırı düzenledi. Bunlardan biri bir yaralı protestocu öğrenciyi taşıyan ambulansa yönelik saldırıydı. Bu saldırıda ambulansın şoförü vuruldu. Bu tarz katliamlara özellikle yarı sömürge yarı feodal ülkelerde rastlamamız da bir rastlantı değildir. En ufak hak arama talepli eylemlerde bu ülke yönetimleri korkakça saldırgan davranmaktalar. Kuşkusuz bunun nedeni yarı feodal, yarı sömürge ülkelerdeki egemen sınıfların güçsüzlüğüdür. Yönetme kapasitesi sınırlı olan bu güçlerin sıklıkla "sopa"ya başvurma bir olgudur. Bu "sopa"nın aşırı kullanılması bazen sopanın sopayı kullananın sırtına inmesiyle de son bulmaktadır. Bangladeş Başbakanı devam eden gösterilerin sonunda istifa ederek ülkeyi terk ettiği bilgileri bu bakımdan dikkat çekicidir...

Hatırlanacak olursa İran'daki Jîna Emînî eylemlerinde 500'den fazla kişi katledilmiş, onlarca kişi de idam edilmişti. Yine Kenya'da vergi düzenlemesine karşı başlayan eylemlerde 30'dan fazla kişi katledilmişti. Bu durumu egemen sınıfların isyan eden kitlelere yönelik ortak tepkisi olarak yorumlayabiliriz. Artan yoksulluk, işsizlik ve ekonomik kriz karşısında kitlelerde biriken öfkenin sokaklara akması egemenlerin tahtlarını sarsmakta, statükolarını zedelemektedir. Buna karşı zayıf olan iktidarlarını korumak için aldıkları "önlem" katletmektir.

KOTA SİSTEMİNİN GEÇMİŞİ

Bangladeş'te kısa sürede isyanın patlak vermesinin sebeplerine bakacak olursak ülkenin kısa geçmişini incelememiz gerekecek. 1971 yılındaki Bağımsızlık Savaşı'ndan sadece bir yıl sonra savaşa katılanların kamuda çalışmaları için yüzde 30 oranında yer ayrıldı. Daha sonra 1997 yılında savaşa katılanların çocukları da bu kotaya eklendi. 2010 yılında ise savaşa katılanların torunları da bu kota kapsamına alındı. 2018 yılının Ekim ayına gelindiğinde büyük çaplı protestolar karşısında Bangladeş hükümeti kota sisteminin kaldırıldığına dair genelge yayımladı. 2018 yılında kaldırılan kota sistemi bugüne geldiğimizde "İsyana ne sebep oldu?" diye soracak olursak şöyle özetleyebiliriz: 2021'de Bağımsızlık Savaşı'na katılanların aileleri kota sisteminin geri getirilmesi için Yüksek Mahkeme'ye dilekçe verdi. Günümüze gelindiğinde Yüksek Mahkeme, hükümetin kota iptali genelgesini iptal etti ve kota sistemi yeniden yürürlüğe girdi. Özetle, öfkenin patlamasına sebep olan olgu kota sisteminin tekrardan aktif hale gelmesi oldu. Hükümetin protestoya katılan öğrencileri kota sistemine karşı çıktıkları için "Razakar" olarak adlandırması da büyük öfkeye yol açtı. "Razakar" savaşta Pakistan'a yardımda bulunanlar için "hain" anlamında kullanılıyor. Sormak gerekiyor: 2018 yılında kotayı kaldıran hükümet bu durumda "hain" olmuyor mu?

Kota sistemine duyulan öfkeyi anlamak için öncelikle bu sisteme dair kısa bir inceleme yapmamız gerekiyor. Toplamda yüzde 56'lık kesim için bu kota oluşturulmuş durumda. Yüzde 30'luk büyük bir oran ise savaşa katılanların ailelerine ait. Kotanın yüzde 10'u kadın, yüzde 10'u "geri kalmış" bölgele, yüzde 5'i azınlıklara, yüzde 1'i engellilere ait. Yani kamuda istihdam için toplamda yüzde 56'lık kontenjan bu gruplar için sağlanmış durumda. Bangladeş üniversitelerinin her yıl 400 bin mezun verdiğini hesaba katarsak kota sistemine neden öfke duyulduğunu daha iyi anlayabiliriz. Yaklaşık 18 milyon gencin iş aradığını da eklersek bazı şeyler daha da netleşecektir. İşsizlik oranının resmi rakamlara göre yüzde 4, diğer araştırmalara göre yüzde 12

olduğu bir ülkede kamu işleri diğer işlere göre daha prestijli işler olarak yorumlanıyor. Dolayısıyla öğrenciler arasında rekabet artıyor.

Kota sistemine bu kadar öfkelenilmesinin bir başka sebebi de iktidar partisinin kendi siyasi çıkarları doğrultusunda böyle bir adım atmasıydı. Kamu işlerinde -ordu, polis, savunma, medya vs.- iktidara yakın kişiler istihdam ediliyor. Ayrıca istihdamın oldukça kısıtlı olduğu ülkede kamu işlerinin kotası iktidara yakın, "sadık" kişiler ve onların akrabalarıyla dolduruluyor. Öğrencilerin asıl tepki verdiği nokta ülkedeki işsizlik ve sağlanmayan adalet. Yani temelde sistem sorunu!

Sonuç olarak; protestolar itibarıyla Bangladeş Yüksek Mahkemesi, 21 Temmuz'da, savaşa katılanların ailelerine ayrılacak kontenjanı yüzde 30'dan yüzde 5'e düşürdü. Yine de protestolar büyüyerek devam ediyor. Çünkü öğrenciler hükümete güven duymuyor, hükümetin kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için bu tarz yasalara ihtiyaç duyacağını düşünüyor.

SORUNLAR ORTAK, MÜCADELE ŞART

Bangladeş'te görülen durum yaşadığımız coğrafyaya baktığımızda oldukça tanıdık geliyor. Örneğin Bangladeş'te protestolar sürerken Türkiye'de benzer bir olay gündeme geldi. BBP Genel Başkanı Mustafa Destici'nin kızı Özgül Hilal Destici'nin TBMM kadrosunda işe girdiği ortaya çıktı. Destici, gelen tepkilere karşı arsızca "Herkes yapıyor" savunmasını yaptı. Söylediği şey doğrudu aslında. AKP'li ve MHP'li vekillerinin çocuklarının TBMM'de çalıştıkları da ispatlandı. Önce farklı kadrolarda işe başlayan bu kişiler daha sonra hiçbir sınava girmeden sadece birilerinin akrabaları oldukları için atanıyor. Sadece akraba olmaları da gerekmiyor. Bu tarz kadrolar iktidar blokuna yakın isimlerle dolduruluyor. Güncel bir örnek verecek olursak Konya'da imam hatip lisesinde din öğretmenliği yaptığı sırada Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne atanan Abdüsettar Yazar, geçtiğimiz haftalarda TBMM'de işe başladı. Aynı şekilde gazilere, "şehit" yakınlarına ek yardımlar

sağlandığını görebiliriz. Savaşa katılıp devletin çıkarlarını savundukları için bu kişiler bir bakıma "ödüllendiriliyor", halk nezdinde "kahraman" ilan ediliyor.

Savaş kahramanlarına, gazilere sağlanan bu tür yardımlar devletlerin geleneksel bir tavrıdır. Bununla birlikte bu geleneğin istismarının yoğun ülkeler esas olarak geri iktisadi şartlara sahip, toplumsal gelişimi emperyalizm destekli feodalizm tarafından önlenen ülkelerdir. Bu tip ülkelerin bu geleneği istismar edebilmelerinin nedeni devletlerin bürokratik burjuvaziyi üreten yapılarıdır. Zayıf ve kendi kendine yeterli bir sermayeye sahip olmaktan çok uzak burjuvazinin devlet olanaklarına yaslanarak güç sahibi olması bu ülkelerdeki temel özelliklerden biridir. Asalaklık, devletin bir arpalık olarak yaygın kullanımına söz konusu kontenjan olanakları örnek olarak değerlendirilebilir.

Kısaca yukarıda bahsettiklerimiz "geri kalmış" denilen ülkelerin ortak sorunlarından. Ekonomik kriz, işsizlik, rüşvet, hak gaspları ve sayabileceğimiz nice ortak sorun kitlelerin yaşamlarını tehdit ediyor. Örneğin Bangladeş'te milyonlarca insan temiz suya ve elektriğe erişim sağlayamazken tek şansları yaşanabilecek düzeyde para kazanabilecekleri bir işte çalışmak olan öğrencilerin önüne ket vuruluyor. Hayatta kalmalarına bile izin verilmeyen kitlelerin önünde isyan etmekten başka seçenek kalmıyor. Hayat pahalılığına karşı yaygınlaşan eylemleri görüyoruz. Eylemlerin ortaya çıkış sebepleri farklı gözükse de temel sebebin ekonomik kriz olduğu açıktır. Nijerya, Kenya, Arjantin, Bangladeş örneklerinde de görüldüğü gibi kitlelerin temel talebi daha iyi koşullarda yaşayabilme arzusudur.

Çürümüş sistemin kitlelere sunduğu seçenekler yoksulluktan başka bir şeyi içermiyor. Her geçen gün yaşam mücadelesini sürdürebilmenin koşulları ağırlaşıyor. Çelişkiler keskinleşirken mücadele etme zorunluluğu karşımıza çıkıyor. Ortak sorunlardan bahsederken bu ortak sorunlara karşı benzer tepkilerin de geliştiğini görüyoruz. İsyan koşulları uygundur. Yeter ki kitleleri harekete geçirme görevini üstlenelim.

OLİMPİYATLARIN TURİSTİ FRANSA HALKI

2024 Paris Olimpiyatları, açılış seremonileri ile gündeme oturdu. Olimpiyatların özellikle son süreçte birer kentsel yeniden yapılandırma stratejisi olarak kullanıldığına tanık olduk. Birçok insan, yeni spor kompleksleri ve turistler için yeni barınma alanları inşası bahanesi ile yerlerinden edildiler. Hazırlık süreçleri sermayelerin yoğunlaştığı ve dolaşıma sokulduğu mekanlara ev sahipliği yapan ülkelerin kentsel kapitalist stratejilerine sahne oldu. Paris Olimpiyatları ise, açılış seremonileri düzeyinde yankı uyandırdı.

Kapalı stat klişesinin dışında, açık alanda yapılan gösteriler aslında dört saat civarı sürdü. Fransa'nın sosyal, politik, kültürel tarihi, devrimler, atılımlar vs. nin işlendiği seremonilerde, dünyada ve özelde de Fransa'da, birkaç sekans tartışma konusu oldu. Kuşkusuz ki tartışılan konuların dünya ve ülke ölçeğinde belirli açılardan yürütülmesi ile, özellikle Avrupa'da yükselen "aşırı sağ" dalganın etkisi arasında bir ilişkiden bahsedebiliriz. Halkın dini, kültürel, siyasi "değerleri"nin sorgudan geçirildiği, seremonilerin bu anlamda tehdit oluşturduğu algısı, emperyalist burjuva demokrasilerinde de, yarı sömürge yarı feodal faşist diktatörlüklerde de söyleyene gelen "yozlaşıyoruz", "çürüyoruz", "toplumsal olarak eriyoruz" söylemlerine paralel olarak ilerliyor.

Bu tartışmaların Fransa'da nasıl yankı

bulduğunu anlamak için, kendisini anti faşist, anti emperyalist bir solcu olarak tanımlayan Fransız bir kadın ("Sofia" diyeceğiz bundan sonra) arkadaşımızla ufak bir söyleşi yaptık.

Yeni Demokrasi: Kaç yaşındasın? Ne iş yapıyorsun?

Sofia: 35 yaşındayım, bir perakende satış şirketinde çalışıyorum.

Yeni Demokrasi: Açılış seremonilerini izleyebildin mi?

Sofia: Olimpiyatların açılış gösterilerini izlemedim fakat televizyon ve sanal medya aracılığıyla çeşitli kesitleri izleyebilme ve tartışmaları takip etme şansım oldu.

Yeni Demokrasi: Açılış şovunun Fransa'daki yansımalarıyla ilgili neler söyleyebilirsin?

Sofia: Televizyonda Aya Nakamura'ya karşı "cumhuriyetçi" bir tepki oluştuğunu gördüm. Onun dışında Philippe Katerine'i (Fransız oyuncu) çıplak ve maviye boyanmış bir şekilde gördüm. Ayrıca "drag queen"lerin gösterileri vardı. Sanal medyada ise gösteriye katılmak için çok büyük paralar veren turistlerin gösteriyi tam olarak göremedikleri için yakındıklarıyla ilgili haberlere denk geldim.

Aya Nakamura, Fransızların bir bölümü tarafından, şarkı sözleri nedeniyle pek sevilmiyor. Bunun yanı sıra halkın bir kesimi, çıplaklık ve LGBTİ+ figürlerden kaynaklı gösteriye tepki gösteriyor. Öte yandan Marie-Antoniette'in giyotinden geçirilmiş kesik kafasının gösterilerde yer alması, belli bir kesim için provoke edici bulunuyor. Bu sahneyi görmek beni çok şaşırttı. Zira Marie-Antoniette monarşinin temsilcilerinden biri olarak Fransız devrimi tarafından cezalandırıldı. Bugünkü cumhuriyetin yöneticilerinin ise bu monarşistler gibi politik bir hat belirlediklerini söylemek mümkün. Örneğin Macron, 2022'de yıllık 13 milyon euro olan başkanlık harcamalarını bu sene 22 milyon euroya çıkardı.

Yeni Demokrasi: Fransa'da gündem olan açılış gösterileriyle ilgili olarak siyasi kesimlerin genel olarak aldığı konumlanışı nasıl açıklayabilirsin?

Sofia: Son seçimlerde gördüğümüz üzere Fransa'daki ilerici hareketle aşırı sağ arasında ciddi bir yarıma mevcut. Drag queenler, çıplaklık ve monarşinin giyotinden geçirilmesiyle alakalı gönderme, aşırı sağın buradan bir anti propaganda yürütmesine sebep oldu. Onlara göre günümüz Fransa'sı yozlaşarak solun (ya da aşırı solun) hegemonyası altına girmekte, kurumlara ve tarihe saygı kaybolmakta, insanların "hassasiyetlerine" önem verilmemekte.

Kendini aşırı sağda tanımlamamasına rağmen şoke olan bir kesimden bahsetmek mümkün. Bu şaşkınlık durumunu, halkın bir bölümüyle başka bir bölümü arasındaki "değerler" meselesi olarak açıklayabiliriz. Fransa'da, Paris'in ürettiği kültürel hegemonyayı taşıyan ve yeniden üreten bir kesim ve bu hegemonyaya tabi olmayan, bu hegemonyayı görmeyen bir kesim arasında çeşitli çelişkiler var. Çıplaklık, kimlikler ve bilinen diğer "doğrular" herkes tarafından aynı hassasiyet ve dünya görüşü ile kucaklanmıyor. Bu hegemonyanın sürdürücüleri, woke kültürü olarak tanımlayabileceğimiz bir şekilde kendi doğrusunun evrensel bir doğru olarak çoktan kabul edildiğini düşünüyor fakat gerçekler böyle değil. Bu bakış açısı, halkın iki kesimi arasındaki mesafeyi daha da açıyor.

Yeni Demokrasi: Peki senin bu gösterilerle ilgili düşüncelerin neler?

Sofia: Benim dikkatimi çeken şey, bu gösteriler için harcanan para oldu. 120 milyon euro civarında harlandı. Harcanan bu paralar, halkın spora erişimi ve daha güçlü bir spor altyapısı için harcanabilirdi. Örneğin bütün Fransızlar yüzme bilmiyor. Kırık bölgeleri, yoksul halkın yaşadığı banliyöleri düşündüğümüzde, spora erişim azalıyor. Örneğin Seine Nehri'ni yüzme müsabakaları için temizlemek yerine yeni havuzlar inşa edilebilirdi.

Açlık grevindeki tutsakların sağlık durumu kötüye gidiyor

Y tipi hapisanelere karşı süresiz açlık grevine başlayan Rezzan Şengül 130, Vedat Doğan 125, Oktay Kelebek ve Cem Dursun ise 165 günü aşkın gündür eylemlerine devam ediyor.

Kırşehir Yüksek Güvenlikli Hapishanesinde tutulan Rezzan Şengül ve Vedat Doğan aynı dava dosyasından arkadaşlarının bulunduğu ve ailelerine yakın hapishanelere sevk edilme talebiyle açlık grevine girdi.

Şengül ve Doğan'ın aileleri, basına verdiği bilgilerle çocuklarının taleplerinin derhal karşılanmasını istedi.

'ACİLEN SEVKLERİ YAPILMALI'

Oğlu Vedat Doğan ile diğer tutsakların tek kişilik hücrelerde tutulduğunu belirten Sara Doğan, tutsakların buna karşı açlık grevine başladıklarını belirtti. Tutsakların insanlık dışı koşullarda tutulduklarını vurgulayan Doğan, "1

Temmuz'da açık görüşe gittim. Çok kötüydü, kulağı sağır olmuş, gözleri de gitmiş. Tükürüğünü yutamıyor. Acilen sevkleri yapılmalı. Ne istiyorlar bu gençlerden? Adam öldürenler, tecavüzcüler, hırsızlar dışarıda. Bizim

çocuğumuz ne yapmış, konser vermek suç mu?" tepkisinde bulundu.

'ARTIK YÜRÜYEMİYOR'

Rezzan Şengül'ün babası Sadık Şengül

ise "kuyu tipi" olarak nitelendirilen hapishanede oğlunun çok ağır işkence gördüğünü, gardiyanlar tarafından parmaklarının kırıldığını, kendisinin de görüşe gittiğinde çıplak arama dayatmasıyla karşı karşıya kaldığını aktardı.

15 Temmuz'da hapishaneye görüşe gittiğini ve oğlunun artık yürüyemediğini ifade eden baba Şengül, "Buna rağmen çocuğuma istediği hiçbir şey verilmiyor. Çürük limon veriyorlar, vitamin hapları var; açlık grevinde olan bir insanın 500

mg alması gerekirken keyfi şekilde 75 gün civarı 250 mg verildi. Bu nedenle sağlık sorunları erken başladı. Son görüşte, 'Baba ben artık kol ve bacak ağrılarımdan dolayı uyuyamıyorum' dedi. Ailesi olarak endişeliyiz ve her an bize bir haber gelebilir" dedi.

'KUYU TİPİ HAPİSHANELER KAPATILMALI'

Oğlu Doğan ve diğer siyasi tutsakların Y, R ve S tipi hapishanelerin kapatılması taleplerinin dikkate alınması gerektiğini söyleyen Sara Doğan, "Havalandırma yok, güneş yok, hiçbir şey yok. Bir de telefon açıyoruz cevap vermiyorlar, direkt kapatıyorlar. Üç aydır bir fotoğraf için uğraşıyoruz göndermiyorlar. Oğlumun fotoğrafını bari verin. Kuyu tipi hapishanelerin acilen kapanması gerekiyor. Benim oğlum çıksa da başkası girmesin. Orası çok kötü bir işkence yeridir" diye belirtti.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Hüseyin Ceylan (Parti Militanı): 10 Ağustos 1978 yılında İstanbul Gültepe'de sabah işe gitmek için evden çıkan Hüseyin Ceylan'a faşistler tarafından pusu kuruldu. Faşist Remzi Güneş'i kimin vurduğunu soran faşistler Ceylan'a 4 el ateş açtılar. Bu kurşunlardan birisi Ceylan'ın boynundan girerek kafasında kaldı. Ceylan doktorların müdahalesine rağmen kurtulamayarak ölümsüzleşti. Devlet destekli faşist güçler Hüseyin Ceylan'ın cenazesine de ateş açtı, bu saldırıyı önlemek için hiçbir önlem almayan polis ise halktan insanları gözaltına aldı.

Katip Saltan (Parti Militanı): Almanya'da işçi olarak çalışan Katip Saltan Proletarya Partisi saflarında örgütlenerek yurt dışında bulunan işçi ve emekçiler içinde örgütlenme çalışmaları yürüttü.

Saltan, 19 Ağustos 1980'de faşistlerce 27 bıçak darbesiyle katledildi. Saltan'ın cenazesi Acshen kentinde yapılan

görmekli bir yürüyüşle memleketine uğurlandı.

Hüseyin Doğan (Parti Militanı): 1944 yılında Dersim'in Pülümür ilçesinde doğan Hüseyin Doğan, ekonomik nedenlerden dolayı 1972 yılında işçi olarak Almanya'ya gitti. 1976'da Türkiye'nin ilk örgütlenmelerinden biri olan ATİF saflarında örgütlendi. Aynı zamanda bulunduğu Ulm'de aynı amaçlar için mücadele yürüten Ulm Halk Ocağı'nın da kurucularındandır. 16 Ağustos 1982'de yaşamını yitirdi.

Hüseyin Kılığ (Parti Militanı): Hüseyin Kılığ 1964 yılında Dersim'in Zağge köyünde doğdu. TC'ye askerlik yapmayı reddederek Halk Ordusu saflarında mücadeleye katıldı. Kılığ, faaliyet için gitti köyde kaza sonucu silahının ateş almasıyla yaralandı. Pülümür Sağlık Ocağına götürülen Kılığ, olayın ihbar edilmesi üzerine yakalanarak 21 Ağustos 1983'te işkenceyle katledildi.

ORDU MESUDİYE ŞEHİTLERİ

16 Ağustos 1993'te Ordu'nun Mesudiye ilçesine bağlı Topçam nahiyesi Ortaalan köyü mezarında konaklayan Halk Ordusu birliğini ihbar sonucu TC güçleriyle çatışmaya girdi. Çatışmada halk savaşçıları Nurgül Bölükbaş ve Muzaffer Kahraman ölümsüzleştiler.

Nurgül Bölükbaş (Parti İleri Militanı): 15 Ekim 1970'te Ordu'nun Fatsa ilçesinde doğan Nurgül Bölükbaş gerici ve zengin sayılabilecek bir aileye mensuptu. Ailesinin malına, mülkünü reddedip insanlığın kurtuluşu için Proletarya Partisi saflarında, sınıf savaşımında yerini aldı.

Bölükbaş, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu mezunuydu. Proletarya Partisinin düşünceleriyle 1988'de üniversite yıllarında tanıştı. Üniversiteyi bitirdikten sonra Sivas Devlet Hastanesinde çalışmaya başladı. Sivas Tüm Sağlık-Sen üyesi de olan Nurgül Bölükbaş Halk Ordusuna katıldığı 1993'e kadar birçok hastanenin birçok sağlık bölümünde çalıştı.

Muzaffer Kahraman (Parti Militanı): 1973'te Ordu'nun Gürgentepe ilçesinde doğan Muzaffer Kahraman'ın halkla kurduğu ilişkiler, kitle bağları

oldukça güçlüydü. İnsanlara kendini sevdirebilen, çalışkan, yaratıcı bir insandı. Gerilla olmak istiyordu. 1993'ün temmuz ayında Halk Ordusu saflarında savaşıma başladı.

Hakan Karabulut (Parti İleri Militanı): 1971 yılında Balıkesir'e bağlı Bigadiç ilçesinin Akar köyünde doğan Hakan Karabulut, 10 yaşına geldiğinde ailesi tarafından Almanya'daki abisinin yanına gönderildi. 1989 yılında Almanya'da Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanışan Hakan Karabulut dost sıcaklığı, iyimserliği ve temizliği ile herkesin sevgisini kazandı. '98 Haziran'ında Türkiye'ye gelerek gerillaya katıldı. 9 Ağustos 1998 tarihinde Halk Ordusu gerillaları ile TC askerleri arasında çıkan çatışmada Tokat Topçam'da ölümsüzleşmişti.

Düzgün Öztürk (Parti Militanı): 1937'de Dersim'in Geçimli köyünde doğan Düzgün Öztürk, 1938'de ailesiyle birlikte Afyon'a göç ettirildi. Öztürk, 1965 yılında ise geçimini sağlayabilmek için Almanya'ya göç etti. 1978'de Proletarya Partisinin görüşleriyle tanıştı. ULM Tohum Kültür Merkezi kurucuları arasında yer alan ve Yönetim Kurulu Başkanlığı da yürüten Öztürk, 1999 yılında yakalandığı kanser hastalığı nedeniyle 8 Ağustos 2001 tarihinde hayatını kaybetti.

başlangıcı 24.sayfadadır...

abonelik sürecini olumsuz etkileyen bir uygulamadır. Basın İlan Kurumu listesine ise başta devrimci-demokratik yayınlar olmak üzere birçok muhalif yayın dahil edilmemiştir. Bu yolla tutsakların özgürce haber alma hakkı kısıtlanmış, fiziki tecrit sosyal tecridin koyulaştırılması ile güçlendirilmiştir. Bunun yanı sıra mevzuatta bir dayanağı bulunmamasına karşın 'güvenlik' gerekçesi ile fiili durumlar yaratılarak tüm hapishanelerde kitap kotası uygulamasına geçilmiştir. Böylece tutsakların ideolojik, siyasi ve kültürel olarak kendilerini beslemelerinin ve üretmelerinin maddi koşulları daraltılmıştır. Tutsakların sosyal tecridine dönük bir başka gelişme de tutsaklar ile her türlü ilişkinin kriminalize edilmesidir. Ziyaretçiler kolluk güçleri tarafından güvenlik soruşturmasına tabi tutulmakta, tutsaklara

dayanışma amaçlı para gönderen duyarlı kişiler, arkadaşlar, akrabalar tutuklanmakta tutsaklarla maddi-manevi dayanışmada bulunmak suç gibi gösterilmektedir. Bu sayede tutsakların toplumla bağları koparılacak tutsakların tecridi derinleştirilecek, tutsaklara dönük toplumsal duyarlılık baskılanacak ve tutsaklara yönelik faşist baskılar gizlenebilecektir.

"Tutsaklarla dayanışmanın önündeki her türlü engel kaldırılmalıdır. Tutsaklarla dayanışmanın kriminalize edilmesi çabalarına son verilmelidir. Hapishanelerde yeni olmayan, her daim güncelliğini koruyan bir başka sorun da hasta tutsaklara yönelik uygulamalardır. Yaşamlarını tahammül edilemez ağır koşullarda sürdürmeye zorlanan hasta tutsakların tedavi için şart olsa da önce

tahliyeleri, sonra da hapishane koşullarında fiilen sağlık hizmetlerine ulaşmaları engellenmektedir. Bu engellerin başında kelepçeli muayene dayatması gelmektedir. Hastane sevkleri uzatılmakta, hastaneye gidişlerde 'ağız içi araması' gibi onur zedeleyici uygulamalar dayatılmakta, sevkler sağlık koşullarını zorlayacak nitelikteki tekli ringler ile yapılmak istenmektedir. Bunlar sadece hasta tutsakların değil tüm tutsakların tedaviye erişimini zorlaştırmaktadır.

"Aşağıdaki taleplerimiz için 1 Ağustos'tan itibaren 5 günlük açlık grevine başladığımızı duyuruyoruz. Bu açlık greviyle birlikte Y tiplerine karşı direneceğimizi ilan ediyoruz. Tüm halkımızı taleplerimize sahip çıkmaya çağırıyoruz.

TALEPLERİMİZ:

1. Y tipi hapishaneler kapatılsın!

2. İdare ve Gözlem Kurulları kaldırılsın!

3. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası kaldırılsın!

4. Süreli yayınlara erişimde BİK şartı kaldırılsın, kitap kotası uygulaması sonlandırılınsın!

5. Hasta tutsaklar serbest bırakılsın! Tutsaklar için insan onuruna uygun tedavi koşulları yaratılsın!

TÜM HAPİSHANELERDEN TKP/ML DAVA TUTSAKLARI"

Nijerya'da halk sokaklara döküldü

Nijerya'da benzin sübvansiyonunun kaldırılmasının ardından artan hayat pahalılığına karşı protestolar baş gösterdi.

Nijerya'daki eylemler Afrika'nın en kalabalık ülkesindeki sert ekonomik koşullara yanıt olarak Ağustos ayının ilk 10 günü için düzenlenen eylemlerle devam ediyor. Yakıt fiyatları, yüksek gıda enflasyonu, artan elektrik tarifeleri, Nijerya Nairası'nın değer kaybetmesi on yıllardır en kötü ekonomik krizlerden birine yol açtı. Halk ise "We Are Hungry" (Açız) sloganıyla eylemlerini sürdürüyor.

Uluslararası Af Örgütü ve polisin verdiği ölüm sayılarının gerçeği yansıtmadığı belirtiliyor. Eylemlerde onlarca kişi katledildi, en az 800 kişi de gözaltına alındı.

TINUBU'NUN İKİYÜZLÜLÜĞÜ

Devlet Başkanı Bola Tinubu, gerçekleştirdiği konuşmasında eylemlerin sonlandırılması çağrısında bulundu.

Tinubu halkın sokaklara dökülmesinin ardından ilk kez görüntüldü. Tinubu, ülkenin çeşitli eyaletlerinde hayat pahalılığına karşı başlatılan eylemlerin sonlandırılması çağrısında bulunarak

eylemlerin sonlandırılmasının diyalog kurmak için bir fırsat olacağını söyledi.

Halk ise Tinubu'nun açıklamasını "alakasız" buldu ve taleplerinin hükümet tarafından derhal kabul edilmesi çağrısı yaptı.

Mayıs 2023'te göreve gelen Nijerya Devlet Başkanı Bola Tinubu, benzin sübvansiyonunun kaldırılmasını da içeren ekonomik reformlarını savunuyor.

Tinubu'nun devlet başkanlığına geldiği 2023 yılındaki seçim, Nijerya'nın tarihi boyunca gerçekleşen en düşük katılımı seçim olmuştu.

Tokat'ta köylüler, maden arama çalışmalarını protesto etti

Tokat'ın merkeze bağlı Şehitler köyünde yaşayanlar, özel firmanın maden arama çalışmalarını kent merkezinde yaptıkları basın açıklamasıyla protesto etti.

Merkeze bağlı Şehitler köyünde özel bir madencilik firmasının başlattığı değerli maden arama çalışması, bölge halkının tepkisi çekti. Yaklaşık 350 kişi, Cumhuriyet Meydanı'nda toplandı ve burada yaptıkları basın açıklamasıyla durumu protesto etti. Basın açıklamasına vekiller ile siyasi parti temsilcileri, köy muhtarları ve bölge halkı katıldı.

Köylüler adına açıklamayı yapan Halil Bakan, "Tokat ve çevresinde, toplam

937 adet 4'üncü grup maden arama ruhsatı bulunmaktadır. Tokat ilinin ve çevresinin yüzde 46'sı madene ruhsatlanmıştır. Endemik bitki barındıran ormanlarımızın yüzde 44'ü, bereketli tarım alanlarımızın ise yüzde 27'si maalesef madenlerle ruhsatlandırılmıştır.

"Tokat Şehitler köyünde yapılmak istenen maden arama girişimi de 'puzzle'ın sadece bir parçasıdır. Ancak hayata geçirilmek istenen yer Tokat'ın en stratejik noktalarından birisidir. Yaklaşık 30 köyün su havzasını etkileyecek maden, Tokat'ın en yoğun ormanlarını, en geniş yaylalarını tehdit etmektedir" diye konuştu.

Bursa'da dört köy suları için direniyor

Bursa'nın Topuk köyündeki Karakova deresinin suyunu kullanan krom madeninin açılmasına engel olmak için halk eylem gerçekleştirdi. Köylüler, madene izin vermeyeceklerini vurguladı.

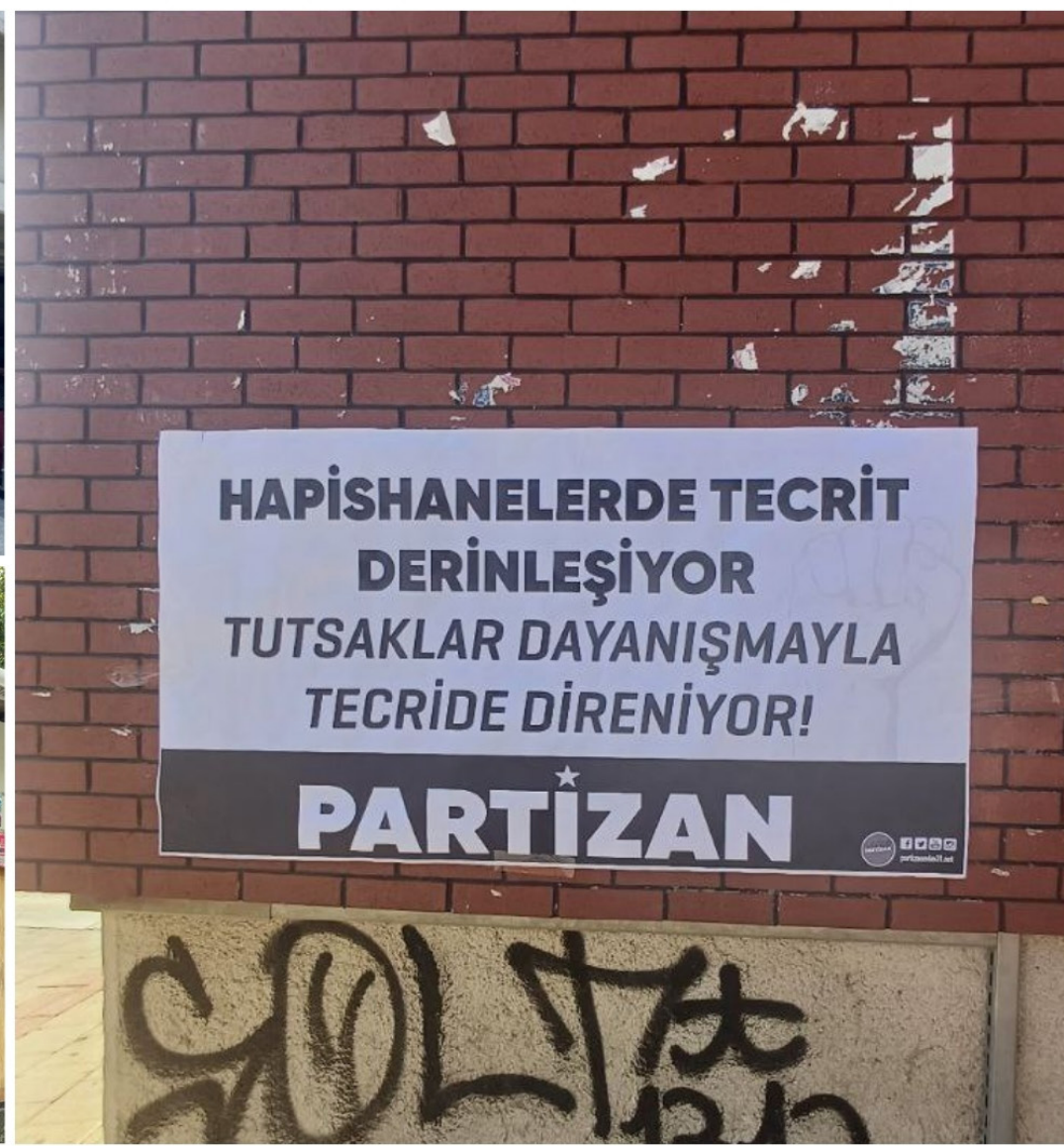
Bursa'nın dağ yöresi ilçelerinden Orhaneli'ye bağlı Karıncalı, Yörükler ve Akçabat köylerinde yaşayan halk, pankartlarla Topuk köyündeki Karakova deresinin suyunu kullanan krom madeninin açılmasına engel olmak için Doğayı ve Çevreyi Koruma Derneği (DOĞADER) ve Bursa Kent Konseyi ile birlikte protesto düzenledi. Maden önünde gerçekleştirilen protestoda köylüler, krom madeni tesisinin kurul-

masına tepki göstererek, "Burada fabrika olmaz, biz buradaki göletten gelen suyla yaşamımızı sürdürüyoruz" dedi.

'MÜSAADE ETMEYECEĞİZ'

Fabrika önünde açıklama yapan DOĞADER Başkanı Murat Demir, "Burada köy halkının içme ve kullanma suyu olarak bir gölet yapılmış. Bir yandan kamu buraya yatırım yapıyor, bir yandan da başka bir şirket buraya gelip göletin suyunu bitirip kirletmeyi düşünüyor. Biz buna müsaade etmeyeceğiz. Her gün gazetelerde dağ yöresi başta olmak üzere orman yangını haberleri okuyoruz. Bu yangınlara buradaki göletten su alınarak müdahale ediliyor." dedi.

TKP/ML DAVA TUTSAKLARINDAN Y TİPİ HAPİSHANELERE KARŞI AÇLIK GREVİ EYLEMİ

Tüm Hapishanelerden TKP/ML Dava Tutsakları Y tipi hapishanelere karşı 5 günlük açlık grevine başladıklarını duyurdu.

PŞTA'nın (Partizan Şehit ve Tutsak Aileleri) kamuoyuyla paylaştığı açıklamada tutsakların talepleri şöyle: "Y tipi hapishaneler kapatılsın, İdare ve Gözlem Kurulları kaldırılsın, Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası kaldırılsın, Süreli yayınlara erişimde BİK şartı kaldırılsın, kitap kotası uygulaması sonlandırılsın, Hasta tutsaklar serbest bırakılsın! Tutsaklar için insan onuruna uygun tedavi koşulları yaratılsın!"

Partizan tarafından İstanbul ve İzmir'de "Y Tipi Hapishanelere Karşı Yaşasın Tutsakların Direnişi" ve "Hapishanelerde Tecrit Derinleşiyor, Tutsaklar Dayanışmayla Tecride Direniyor" şiarlı ozalitler asarak açlık grevine dikkat çekti.

"Halka Saldırı Devam Ederken Tecrit Derinleştiriliyor. Direndiğimizi ve Direnece-

ğimizi İlan Ediyoruz" başlıklı açıklamanın tamamı şu şekilde:

"2015 Temmuz'undan beri, darbe girişiminin yarattığı atmosferi de kullanan egemenler halka yönelik baskı ve sömürü politikalarında pervasız bir saldırı içindedir. Bu politikaların hapishanelerdeki yansıması tecridi derinleştirmek ve yaygınlaştırmak üzere atılan adımlardır. Egemenler F tipilerini yetersiz görmüş, önce S ve sonra da Y tipi hapishaneler inşa ederek tecridi bir adım öteye taşımışlardır.

"Bunlar içerisinde Y tipi hapishaneler tecridin niteliği ve olumsuz etkisi bakımından özel önemdedir. Recep Tayyip Erdoğan'ın bizzat 'onlara gün yüzü göstermeyeceğiz' diyerek yapılışını duyurduğu bu hapishaneler 2020 yılından itibaren açılmaktadır. Halihazırda sayılara 7'ye ulaşmıştır.

"Bu hapishaneler Jeremy Bentham'ın Panoptikon Projesinin modern biçimleridir. 18. yy'da dahi insanlık dışı bulunan bu proje

ve anlayış 21. yy'da egemenler tarafından modern teknolojinin imkânları kullanılarak hayata geçirilmektedir. Y tipi hapishanelerde tek kişilik hücreler dar, güneş görmeyecek biçimde ve havalandırmaz inşaa edilmiştir. Mevcut uygulamada tutsakların havalandırma süresi bir saat ile sınırlandırılmıştır. Bu hapishaneler insanın diri diri tabuta konması fikrinin hayat bulmasıdır ve kapatılmalıdır.

"Tecrit bu 'yeni ve ölümcül hapishane modeli' ile derinleştirilmiştir. Gene de egemenler saldırılarını bununla sınırlamadılar, 'can düşmanlarına' mevzuatta yapılan değişikliklerle, bazen de yaratılan fiili durumlarla da saldırmaya devam ettiler.

"Ceza İnfaz Kanununda değişikliğe gidilmiş ve şartlı salıverilme hakkı İdare ve Gözlem Kurullarının yetki alanına dahil edilmiştir. Bu değişiklik ile tutsaklara tanınmış bir hak daha gasbedilmiştir. Geçmişte şartlı salıverilme için "iyi halli" olmak yeterliyken şimdi Kurul onayı gerekmektedir. Böyle-

likle objektif kriterlere bağlanmış bir hak bağımsız ve özerk hiçbir niteliği olmayan Kurulların subjektif değerlendirmelerine bırakılmış, keyfi uygulamaların önü açılmıştır. Tüm kamuoyunun ne menem bir icat olduğunu kendi pratiğiyle bildiği, tanıdığı "Mülakat Sistemi" hapishanelere taşınmıştır. Mülakat sisteminin genel işleyişi göz önüne alındığında kesin olarak söyleyebiliriz ki siyasi tutsakların şartlı salıverilme hakları fiili olarak ortadan kaldırılmıştır. Mevcut uygulamalar da bu yöndedir. Daha fazla mağduriyet yaratılmadan uygulamaya son verilmelidir.

"Mevzuatta yapılan bir başka değişiklik de tutsakların takip edebileceği süreli yayınların Basın İlan Kurumu listesinde bulunması zorunluluğunun getirilmesidir. Bu liste kapsamında değerlendirilmeyen dergi formatındaki yayınlara abonelik şartı getirilmiştir. Bu yayınlara ancak idareler aracılığıyla abone olunabilmektedir. Bu,

devamı 23.sayfadadır...

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

[yenidemokrasi34.net](#)

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20